

Beleidsplan Jeugdhulp en Wmo

Gemeente Rijssen-Holten

Colofon

Beleidsplan Jeugdhulp en Wmo

Gemeente Rijssen-Holten, juli 2017

Versie 1.0

Documentnaam: Beleidsplan Jeugdhulp en Wmo

Auteurs: Deze nota is opgesteld onder eindredactie van Alice Pongers en Marijke Wijchgel, met medewerking van Ard Baan, Nina Baan, Giel ten Berge, Susan Faal, Fatma Güven en Martien Sarink.

Voorwoord

Beste lezer,

Als gemeente Rijssen-Holten hebben we een grote verantwoordelijkheid voor onze kwetsbare inwoners, die zich niet (volledig) op eigen kracht kunnen redden en meedoen in de samenleving. Sinds 2015 zijn we verantwoordelijk voor onder meer de Wmo 2015, de Jeugdwet en de Participatiewet. Hierbij gaat het onder meer om het bieden van ondersteuning aan jeugdigen en volwassenen bij het opgroeien, opvoeden, zelfstandig thuis wonen en kunnen meedoen in de samenleving.

Deze nieuwe taken hebben we opgepakt en voeren we nu zo veel mogelijk lokaal uit, samen met onze maatschappelijke partners. De komende periode werken we aan de inhoudelijke doorontwikkeling van de zorg en ondersteuning, zodat deze (nog) beter aansluit op behoeften van onze inwoners. Ook deze uitdaging pakken we graag met maatschappelijke partners op, ieder vanuit zijn of haar specifieke rol en taak.

Dit beleidsplan geeft richting aan deze inhoudelijke doorontwikkeling. Voor het eerst kiezen we voor het

combineren van het beleidsplan Jeugdhulp en het beleidsplan Wmo. Dit doen we, omdat we op een geïntegreerde manier, vanuit een overkoepelende blik, willen kijken naar de ondersteuningsbehoeften van onze inwoners, jong en oud. Op termijn streven we naar verdere integratie, zoals met onderwijs en werk en inkomen.

Het beleidsplan bevat een overkoepelend deel en een Jeugdhulp- en Wmo-deel, waarin we onze specifieke ambities beschrijven. Dit beleidsplan beschrijft *wat* we willen bereiken. In jaarlijkse uitvoeringsplannen beschrijven we *hoe* we daar invulling aan willen geven. Het beleidsplan heeft geen standaard looptijd van twee of vier jaar, maar geldt voor zolang het voldoende kaders biedt voor de transformatie van de Jeugdhulp en de Wmo.

We wensen u veel leesplezier!

Ben Beens en Bert Tijhof,
wethouders

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Inleiding.....	6
1.1 Aanleiding.....	6
1.2 Samenhang beleid sociaal domein	6
1.3 Ontwikkeling beleidsplan	7
1.4 Opbouw beleidsplan	7
2. Transformatie.....	8
2.1 Transformatie	8
2.2 Waarden Rijssen-Holten.....	10
2.2.1 Keuzevrijheid.....	10
2.2.2 Ondernemerschap.....	10
2.2.3 Samenwerking.....	11
2.2.4 Integrale aanpak.....	11
3. Transformatie Jeugdhulp	12
3.1 Doelen Jeugdwet	12
3.2 Maatschappelijke vraagstukken	13
3.3 Ambities Rijssen-Holten	14
3.3.1 Versterken opgroei- en opvoedomgeving	14
3.3.2 Versterken preventie en signalering.....	14
3.3.3 Versterken inclusieve, laagdrempelige ondersteuning	15
3.3.4 Versterken toegang tot jeugdhulp	15
3.3.5 Versterken maatwerk jeugdhulp.....	15
3.3.6 Versterken verbinding met veiligheid.....	16
3.3.7 Versterking verbinding onderwijs.....	16
3.3.8 Versterking overgang 18 +/-	17
4. Transformatie Wmo	18
4.1 Doelen Wmo	18
4.2 Maatschappelijke vraagstukken	19
4.3 Ambities Rijssen-Holten	20
4.3.1 Versterken van gezamenlijke aanpak: preventie en vroegsignalering	20
4.3.2 Versterken inclusieve, laagdrempelige samenleving en ondersteuning	21
4.3.3 Ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers.....	21
4.3.4 Voorkomen/terugdringen eenzaamheid	22
4.3.5 Dementievriendelijke gemeente.....	22

4.3.6	Versterken maatwerk	22
4.3.7	Normalisatie beschermd wonen en maatschappelijke opvang	23
5.	Financiën	24
5.1	Budget, bezuinigingen en beheersing.....	24
	Begrippenlijst.....	26
	Bronvermelding	29
Bijlage 1	Algemene en maatwerkvoorzieningen in de Wmo en Jeugdwet.....	30

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Met ingang van 1 januari 2015 zijn we als gemeente verantwoordelijk voor onder meer de Wmo 2015, de Jeugdwet en de Participatiewet. Daarmee zijn we verantwoordelijk voor vrijwel alle maatschappelijke ondersteuning en niet-medische zorg voor inwoners. De overgang van deze verantwoordelijkheden, de transitie, hebben we afgerond. We werken nu aan de inhoudelijke doorontwikkeling van de ondersteuning en zorg. Dit meerjarig beleidsplan beschrijft de kaders voor deze transformatie. Concrete activiteiten werken we uit in jaarlijkse uitvoeringsplannen.

1.2 Samenhang beleid sociaal domein

We kiezen voor een geïntegreerd beleidsplan Jeugdhulp en Wmo. Daarmee is het een plan voor alle leeftijden. Dit doen we, omdat we de leefwereld van inwoners centraal stellen. Als we daadwerkelijk willen innoveren, moeten we integraal kijken naar ondersteuningsbehoeften en van daaruit werken aan nieuwe oplossingen. Het integreren van beide beleidsplannen geeft hieraan een belangrijke impuls. Dit geldt nadrukkelijk ook voor het verbinden van de 'vindplaatsen' van mensen met een ondersteuningsvraag, zoals huisartsen, scholen, aanbieders van ondersteuning en zorg, verenigingen, kerken, et cetera.

Dit beleidsplan staat niet op zichzelf. Er is sprake van samenhang met onder meer:

- Het *Beleidsplan Publieke Gezondheid* (beschrijft onze ambities voor de leefstijl van inwoners);
- Het *Beleidsplan Jeugd- en Jongerenwerk* (beschrijft onze ambities voor het jeugd- en jongerenwerk);
- De *extra financiële middelen voor Preventie op het gebied van jeugd*;
- De *Sportvisie 2015 – 2018* (beschrijft onze visie op beweegstimulering, maatschappelijk verantwoord verenigen en (on)georganiseerd sporten);
- Het *Beleidsplan Integrale veiligheid* (beschrijft onze visie op het gebied van leefbaarheid en veiligheid);
- De *Integratienota Blijven=Meedoen* (beschrijft onze visie op integratie);
- Het *Koersdocument Transformatie* (beschrijft onze visie op transformatie van het brede sociaal domein).
- De *doorontwikkeling van de lokale zorgstructuur* (optimalisatie van de rolverdeling tussen onder meer consultants, regisseurs, procesmanagers en maatschappelijke partners).

Ook is sprake van een relatie met:

- Landelijke ontwikkelingen, zoals:
 - Uitspraken van de Centrale Raad van Beroep over huishoudelijke ondersteuning en andere maatwerkvoorzieningen.
 - Vormgeving van collectief opdrachtgeverschap voor landelijke jeugdhulpaanbieders.
- (Sub)regionale ontwikkelingen, zoals:
 - Transformatie van de inkoop Jeugdhulp en Wmo in Samen14-verband.
 - Samenwerking in subregionaal-verband bij de doorontwikkeling van Beschermd Wonen.

Daarnaast hebben we te maken met ontwikkelingen in aanpalende wetgeving, zoals de Wet langdurige zorg en de Zorgverzekeringswet. Ook is het de bedoeling dat de samenwerking tussen onder meer gemeenten, de zorgverzekeraars en de Wlz-uitvoerders een impuls krijgt.

Bij deze ontwikkelingen stellen we ons constructief kritisch op, waarbij we het belangrijk vinden dat we

onze lokale ambities kunnen waarmaken, samen met andere partijen.

1.3 Ontwikkeling beleidsplan

Voor dit beleidsplan Jeugdhulp en Wmo haalden we input op bij vertegenwoordigers van:

- Inwoners (de adviesraad sociaal domein);
- Maatschappelijke partners (lokale en regionale aanbieders, klein en groot, algemene en maatwerkvoorzieningen);
- Gemeente (beleidsambtenaren, consultants, regisseurs en raadsleden).

Deze input verwerkten we in een factsheet. Met beleidsambtenaren Wmo, Jeugd, Passend Onderwijs, Veiligheid en Publieke Gezondheid stelden we beleidsspeerpunten vast, op basis van de factsheet. De beleidsspeerpunten voor de Jeugdhulp en de Wmo vertonen sterke overlap. In dit beleidsplan werken we ze wel apart uit, enerzijds omdat we te maken hebben met twee verschillende wetten en anderzijds omdat sprake is specifieke aandachtspunten op het gebied van de Jeugdhulp en op het gebied van de Wmo.

De beleidsspeerpunten concretiseerden we met onze maatschappelijke partners in concrete actiepunten. De factsheet en beleidsspeerpunten vormden de basis voor dit beleidsplan. Het bijhorende uitvoeringsplan is gebaseerd op de geformuleerde actiepunten, die specifiek van toepassing zijn op de situatie in Rijssen-Holten.

1.4 Opbouw beleidsplan

Hoofdstuk 2 beschrijft onze visie op transformatie in het sociaal domein. Daarbij gaan we onder meer in op het belang dat we hechten aan keuzevrijheid, ondernemerschap, samenwerking en integraliteit.

In hoofdstuk 3 gaan we in op de doelen van de Jeugdwet, op maatschappelijke vraagstukken die we zien en op onze lokale ambities op het gebied van jeugdhulp. In hoofdstuk 4 doen we dit voor de Wmo. Hoofdstuk 5 beschrijft onze financiële ruimte, doelstellingen en ambities. Er zijn aan het eind van dit beleidsplan een begrippenlijst en bronvermelding opgenomen. In bijlage 1 geven we een overzicht van de algemene en maatwerkvoorzieningen in de Wmo en Jeugdwet.

2. Transformatie

Dit beleidsplan bevat kaders voor de inhoudelijke doorontwikkeling van de Jeugdhulp en de Wmo. Dit hoofdstuk beschrijft onze visie op de transformatie in het sociaal domein. Daarbij gaan we specifiek in op het belang dat we hechten aan keuzevrijheid, ondernemerschap, samenwerking en integraliteit.

2.1 Transformatie

Als gemeenten zijn we sinds 2015 verantwoordelijk voor vrijwel alle maatschappelijke ondersteuning en niet-medische zorg aan inwoners, jong en oud¹. We willen dat deze ondersteuning (nog) beter aansluit op behoeften van onze inwoners. Ook staan we voor de uitdaging deze ondersteuning voor iedereen betaalbaar en toegankelijk te houden. Dit geldt voor onze inwoners en ook voor ons als gemeente!

In diverse regionale en lokale beleidsdocumenten is uitgewerkt hoe we aankijken tegen deze veranderingen. Deze paragraaf bespreekt de belangrijkste punten uit deze notities.

Notitie werken aan transformatie in Twente

Als gemeente willen we dat inwoners, mantelzorgers, vrijwilligers en professionals er samen voor zorgen dat kwetsbare mensen die tijdelijk of voor een langere periode ondersteuning nodig hebben, deze op maat krijgen, passend bij hun mogelijkheden en specifieke situatie, met een gezond beroep op wat zij hieraan zelf kunnen bijdragen.

Dit betekent dat we de mogelijkheden van inwoners om zelf oplossingen voor hun problemen te vinden samen met de inwoners beter willen benutten, vooral ook als zij niet zelf initiatieven nemen, terwijl zij daar wel capaciteiten voor hebben. Inwoners moeten meer zelf eigenaar worden of blijven van hun zorg- en ondersteuningsbehoefte en meer zelf regievoeren op het vinden van oplossingen, allereerst in hun eigen

omgeving. Als gemeenten willen we onnodig problematiseren voorkomen en spiralen van steeds grotere ondersteuningsvragen, zwaardere zorg en hogere kosten doorbreken. Dit doen we door in te zetten op preventief werken en het versterken van algemene voorzieningen. Zorg en ondersteuning bieden we zo lang als nodig en zo dichtbij en collectief als mogelijk. Bij dreigende verergering grijpen we in en schalen we op, waar mogelijk in overleg met de inwoner. Waar mogelijk bouwen we zorg en ondersteuning af. Hulpvragen van meerdere gezinsleden en/ of op meerdere leefdomeinen benaderen we integraal (één gezin, één plan, één regisseur). Dit vraagt een omslag in denken en doen.

Transformeren is een langdurig en complex veranderproces, waarin gemeenten, aanbieders en inwoners elkaar in een nieuw samenspel moeten vinden. Transformeren betekent samen ontwikkelen en leren. Daarbij is voor ons als gemeente een belangrijke regierol weggelegd.

Transformatie is nadrukkelijk geen doel op zich. We willen beter kunnen inspelen op de behoeften van onze inwoners. Het primaat ligt dan ook lokaal. We ontwikkelen lokaal kaders voor transformatie. We zetten lokaal in op de doorontwikkeling van algemene voorzieningen, passend bij maatschappelijke vraagstukken waarvoor we geplaagd worden. Lokaal zijn we verantwoordelijk voor de toegang tot maatwerkvoorzieningen. Als het slim is om te doen, werken we regionaal samen met andere gemeenten. Aanbieders van Wmo en Jeugdhulp contracteren we bijvoorbeeld regionaal, in Samen14-verband, omdat dit doelmatig is. Ook leren we van en met elkaar, onder meer door gezamenlijke monitoring en reflectie.

Bron: Werken aan transformatie in het sociaal domein in Twente, 2016, Samen14.

¹ Binnen de jeugdpsychiatrie, dat valt onder de jeugdhulp, maakt het versterken van medicatie onderdeel uit van het specialisme.

Koersdocument integrale inkoop jeugdhulp en Wmo in Twente

Regionaal werken we aan de doorontwikkeling van de inkoop en bekostiging van de Wmo en de Jeugdhulp.

We willen het denken in producten loslaten en veel meer resultaatgericht gaan werken. De burger en de gemeente bepalen welke resultaten bereikt moeten worden (het wat). De burger en de aanbieder bepalen de manier waarop hieraan invulling wordt gegeven (het hoe). Door aanbieders een heldere opdracht te geven én vrijheid te bieden, wordt het beter mogelijk in te spelen op de behoeften van onze inwoners..

Ook kunnen we een reductie in de administratieve lasten realiseren, bij aanbieders en gemeenten. Om de kwaliteit van zorg en ondersteuning te garanderen, willen we kritisch zijn op aanbieders die we wel en niet contracteren. Daarnaast willen we scherp toezicht gaan houden op de kwaliteit van de hulpverlening. De relatie met aanbieders van Wmo en Jeugdhulp zien we als een vorm van zakelijk partnerschap. We maken meerjarige afspraken en hanteren reële prijzen. De aanbieders krijgen daarmee de tijd en mogelijkheid om in te zetten op innovatie van de hulpverlening.

We hebben de ambitie in 2017 de nieuwe bekostiging van de Wmo en Jeugdhulp inhoudelijk uit te werken. Aansluitend kunnen we het bijbehorende inkoopproces doorlopen, zodat we vervolgens op de nieuwe manier kunnen gaan werken. Daarmee kiezen we voor een verantwoorde balans tussen zorgvuldigheid en snelheid, waarbij we grote waarde hechten aan draagvlak onder betrokken aanbieders, verwijzers, adviesraden en gemeenten. De nieuwe werkwijze moet passen bij onze lokale ambities. Bij de inhoudelijke uitwerking besteden we daarom veel aandacht aan de aansluiting op de lokale algemene voorzieningen en de lokale toegang. We brengen de financiële implicaties van deze nieuwe werkwijze in kaart, zodat gemeenten en aanbieders niet voor verrassingen komen te staan.

Bron: Koersdocument integrale inkoop Jeugdhulp en Wmo, 2016, Samen14 / Voortgangsnotitie integrale inkoop Jeugdhulp en Wmo, 2017, Samen14.

Koersdocument transformatie in Rijssen-Holten

In lijn met de hierboven beschreven regionale beleidsambities, ontwikkelden we een lokaal koersdocument voor de transformatie. Dit deden we om onszelf en onze maatschappelijke partners scherp te houden bij het waarmaken van de veranderopgave waar we voor staan. Om te kunnen beoordelen of beleidsvoorstellen passen bij onze visie op transformatie formuleerden we toetsingscriteria. Dit betekent dat we ons bij een nieuw beleidsvoorstel afvragen of deze bijdraagt aan:

- Nieuw opdrachtgeverschap;
- Het afrekenen op resultaten;
- Het leveren van maatwerk;
- Meer en betere preventie;
- Minder zorgen, meer stimuleren;
- Bevorderen van sociale netwerken;
- Integraal en ontschot werken;
- Meedoen in de samenleving.

Deze toetsingscriteria waren een belangrijk uitgangspunt bij het opstellen van dit beleidsplan Jeugdhulp en Wmo.

Bron: Koersdocument transformatie in het sociaal domein, 2016, Gemeente Rijssen-Holten.

Doorontwikkeling zorgstructuur

Samen met onze maatschappelijke partners geven we invulling aan de transformatie. In 2016 evalueerden we de relatie met onze maatschappelijke partners, zowel op casusniveau als op beleidsniveau.

Casusniveau

We besloten om de verschillende casuïstiekoverleggen samen te voegen tot een *integraal casusoverleg*, met een beperkt aantal vaste deelnemers. Andere partijen schuiven aan als dat nodig is, op afroep.

Beleidsniveau

Ook (her)formuleerden we de doelstellingen van het beleidsnetwerk. Onze maatschappelijke partners die deelnemen aan het beleidsnetwerk vragen we om (1) knelpunten in de uitvoeringspraktijk aan te dragen, (2) trends en ontwikkelingen te signaleren en (3) samen met ons na te gaan in hoeverre we op koers liggen als het gaat om onze beleidsambities, zoals we die in dit beleidsplan formuleren. Deze drie onderdelen maken dan ook standaard onderdeel uit van de agenda van het beleidsnetwerk, dat enkele malen per jaar samenkomt.

Daarbij is ons doel om samen te leren (wat zien we, wat gaat goed, wat kan beter, wat moet anders), zodat we waar nodig

Doorontwikkeling zorgstructuur

en/of mogelijk tijdig bij kunnen sturen. De Adviesraad Sociaal Domein vragen we om input aan te dragen voor de bijeenkomsten van het beleidsnetwerk.

Onze eigen monitoring, de Monitor Sociaal Domein van de regio Twente en www.waarstaatjegemeente.nl stellen ons in staat om historische kennis op te bouwen over de langjarige ontwikkelingen in het gebruik van zorg en ondersteuning. Ook kunnen we vergelijkingen maken met andere gemeenten. Zo brengen we trends en ontwikkelingen in kaart en kunnen we nagaan of beleidswijzigingen het beoogde effect resulteren.

Op casusniveau evalueren we intern (met consultants en regisseurs) en extern (bilateraal met partijen, maar ook tijdens het integraal casuïstiekoverleg), waarbij we zoeken we naar leer- en verbeterpunten.

2.2 Waarden Rijssen-Holten

Bij de transformatie van Jeugdhulp en Wmo hechten we in Rijssen-Holten specifiek waarde aan:

- Keuzevrijheid
- Ondernemerschap
- Samenwerking
- Integraliteit

2.2.1 Keuzevrijheid

W e vinden dat onze inwoners primair zelf eigenaar zijn van (het proces om te komen tot de) oplossingen voor hun problemen. Als het nodig is kan een beroep gedaan worden op ons als gemeente. Samen met de inwoner zoeken wij vervolgens naar een passende vorm van zorg en ondersteuning. Daarbij hechten we veel waarde aan keuzevrijheid. Onze inwoners moeten kunnen kiezen voor de financieringsvorm die zij wensen, Zorg in Natura of een Persoonsgebonden Budget (bij maatwerkvoorzieningen). We verbinden wel voorwaarden aan de toekenning van een PGB. Deze zijn opgenomen in onze beleidsregels. Zo mag het PGB-bedrag niet hoger zijn dan kosten die gemoeid zijn met vergelijkbare zorg en ondersteuning die als Zorg in Natura beschikbaar is.

Daarnaast vinden we het belangrijk dat onze inwoners kunnen kiezen voor een aanbieder die bij hen past,

bijvoorbeeld omdat deze aansluit bij hun identiteit. Dit betekent dat we een breed palet aan aanbieders contracteren (voor de maatwerkvoorzieningen en een deel van de algemene voorzieningen). Daarbij streven we naar kwalitatief hoogwaardige ondersteuning en zorg. We willen geen frauduleuze aanbieders, of aanbieders die slechte kwaliteit leveren. Dit vraagt een adequate invulling van onze toezichtrol. We sluiten aan bij de regionale organisatie voor toezicht en vullen onze rol waar nodig lokaal verder in. Als gemeente kunnen we de keuze van een burger gemotiveerd naast ons neerleggen, bijvoorbeeld vanuit een kosten- of kwaliteitsoogpunt.

2.2.2 Ondernemerschap

W e willen onze inwoners, mantelzorgers, vrijwilligers, maar vooral ook organisaties en bedrijven stimuleren om hun maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen. Als gemeente willen we initiatieven vanuit de samenleving stimuleren. Ondernemerschap zit in Rijssen-Holten 'in de genen' van mensen, wat onder meer blijkt uit het feit dat we in 2017 MKB-gemeente van het jaar geworden zijn. In de Wmo 2015 is het 'right to challenge' vastgelegd. Dit betekent dat inwoners de gemeente mogen uitdagen als zij de zorg en ondersteuning beter denken te kunnen organiseren dan de gemeente. Zo versterken we het zelforganiserend en zelfoplossend vermogen van onze samenleving. Dit vraagt van ons als gemeente dat we opereren als onderdeel van een netwerksamenleving, waarbij we ons terughoudend opstellen, voorwaardenscheppend handelen, verbindingen leggen, vertrouwen geven en durven te experimenteren.

Actief burgerschap

De gemeente Rijssen-Holten kenmerkt zich door een krachtige samenleving, waarin de meerderheid van de inwoners zelfstandig is, zelf regie voert over het eigen leven en (mede) zorg draagt voor de leefbaarheid van de buurt. Burgerschap is allereerst omzien naar elkaar, maar ook het als inwoners samen organiseren en uitvoeren van allerlei activiteiten. Inwoners zetten zich op verschillende manieren in voor hun straat of buurt. Sommigen zetten zich in voor de sfeer in de buurt (bijvoorbeeld door in de buurtvereniging actief te zijn), anderen richten zich meer op de veiligheid en leefbaarheid (bijvoorbeeld door deel te nemen aan een Burgerwacht). Natuurlijk zijn er ook inwoners die

alleen deelnemen aan activiteiten, maar ook dat is participatie. Het vergroot het netwerk van inwoners en voorkomt en vermindert eenzaamheid. We willen het vrijwilligerswerk in onze gemeente nadrukkelijk verder stimuleren en faciliteren.

2.2.3 Samenwerking

Het versterken van het zelforganiserend en het zelf-oplossend vermogen van onze samenleving krijgt een impuls als we als gemeente de samenwerking tussen maatschappelijke partners stimuleren. Denk hierbij aan de samenwerking tussen sociale, culturele en kerkelijke verbanden, aanbieders van zorg en welzijn, huis- en jeugdartsen, scholen, bedrijven, et cetera.

Als gemeente werken we bij de transformatie nauw samen met andere gemeenten, zowel in Samen14-verband, als in kleinere coalities. In Samen14-verband richten we ons vooral op de doorontwikkeling van de inkoop en de bekostiging van de Jeugdhulp en de Wmo (maatwerk-voorzieningen). Ook leren we van en met elkaar door gezamenlijk invulling te geven aan monitoring en reflectie. In subregionaal-verband werken we samen in pilots, maar ook bij specifieke vraagstukken, zoals Beschermd Wonen.

Zorgopleiding

Ook bij de doorontwikkeling van benodigde expertise werken we samen met maatschappelijke partners. In 2017 start in onze gemeente een MBO-zorgopleiding. Door de ontwikkelingen in het sociaal domein (invoering van de Wmo, uitrol van een wijkgerichte aanpak, zelfsturende teams, domotica) is er bij de lokale aanbieders van zorg en ondersteuning vraag naar de combinatieopleiding Verzorgende IG en Medewerker Maatschappelijke zorg. In deze opleiding staan de twee begrippen centraal: Gezondheidszorg en Welzijnszorg. Door in onze gemeente met deze MBO-zorgopleiding te starten worden de leerlingen lokaal gebonden. Naast het ROC van Twente en het Hoornbeeck College nemen de volgende aanbieders deel aan dit initiatief: Carinova, Carint-Reggeland, SVRO, Baalderborg, Siloah, Philadelphia en RST.

2.2.4 Integrale aanpak

We willen dat (nog) beter wordt aangesloten op de behoeften van onze inwoners. Dit vraagt om goede afstemming en samenwerking tussen organisaties. Niet alleen op casusniveau, maar ook casuïstiek-overstijgend, op het niveau van maatschappelijke vraagstukken. Dit is een belangrijke voorwaarde voor inhoudelijke doorontwikkeling van ondersteuning en zorg. We moeten voorkomen dat organisaties naast elkaar werken. Door op een geïntegreerde manier naar ondersteuningsbehoeften van inwoners te kijken, ontstaan nieuwe oplossingen. Daarbij is het belangrijk dat we als gemeente ruimte scheppen om innovatie mogelijk te maken. We willen dat organisaties ruimte krijgen flexibel te werken en niet gehinderd worden door bureaucratie. Daarbij is vertrouwen het sleutelwoord.

Betrekken inwoners en maatschappelijke partners

De gemeente Rijssen-Holten hecht veel waarde aan betrekken van inwoners en maatschappelijke partners bij de vormgeving en de uitwerking van beleid. De inbreng van inwoners krijgt onder meer vorm door de gesprekken die consulenten en regisseurs voeren met inwoners, klantervaringsonderzoek en klacht- en bezwaarprocedures. Ook voeren we frequent overleg met de adviesraad sociaal domein.

De inbreng van maatschappelijke partners krijgt vorm door bijeenkomsten van het beleidsnetwerk, casuïstiekoverleg en door bilaterale gesprekken die we voeren met partijen over specifieke beleidsvraagstukken.

We willen een lerende organisatie zijn en de inbreng van onze inwoners en maatschappelijke partners helpt ons te reflecteren op de manier waarop we onze rol en taak invullen.

Doorontwikkeling gemeentelijke organisatie

Als gemeente zijn we ook zelf volop in ontwikkeling. Een belangrijk aandachtspunt is integraal werken binnen de beleidsvelden Wmo, Jeugdhulp, Participatie en Passend Onderwijs. Hier zijn belangrijke eerste stappen gezet, maar de komende jaren gaan we hierin verder doorontwikkelen. Zo overwegen we de invoering van de omgekeerde toets. Hierbij staat het beoogde effect centraal. Vervolgens wordt nagegaan of dit past binnen de wettelijke kaders. De komst van de Omgevingswet maakt dat er meer verbindingen gelegd moeten worden tussen het sociaal domein en het fysieke domein (de leefomgeving).

3. Transformatie Jeugdhulp

Dit hoofdstuk bespreekt hoe we aankijken tegen de transformatie van de jeugdhulp. We gaan in op de achtergrond van de decentralisatie en op de doelen van de jeugdwet. Daarna beschrijven we specifieke maatschappelijke vraagstukken die we in Rijssen-Holten zien. Vervolgens werken we onze inhoudelijke ambities uit. Deze vertonen sterke overlap met onze inhoudelijke ambities voor de Wmo. De concrete actiepunten werken we uit in het uitvoeringsplan dat hoort bij deze beleidsnota.

3.1 Doelen Jeugdwet

De gemeenten zijn sinds 2015 verantwoordelijk voor vrijwel alle vormen van jeugdhulp. De decentralisatie is ingegeven door de wens om de jeugdhulp beter en efficiënter te organiseren en uit te voeren. De ondersteuning en zorg was ondergebracht in diverse wettelijke kaders, met eigen toegangspoorten en financieringswijzen. Het gevolg was onvoldoende samenhang, oplopende wachtlijsten en een sterke stijging van de vraag naar en kosten van jeugdhulp. De vele beleidsvoorstellen van de afgelopen decennia om hier verandering in aan te brengen, hebben nog niet geleid tot de gewenste en beoogde resultaten (Clarijs, 2015).

Dat het organisatorisch en inhoudelijk anders moet, is duidelijk. De eerste stap, namelijk het beleggen van verantwoordelijkheden in één hand, bij gemeenten, is afgerond. De tweede stap, waarin doorontwikkeling van zorg en ondersteuning moet plaatsvinden, krijgt de komende jaren vorm.

Verantwoordelijkheden

In de Jeugdwet wordt aangegeven dat de gemeente verantwoordelijk is voor het adviseren van ouders over vragen die te maken hebben met opgroeien en opvoeden. Ook zijn we verantwoordelijk voor het toeleiden naar en inzetten van jeugdhulp, waardoor jeugdigen:

- gezond en veilig kunnen opgroeien;
- kunnen groeien naar zelfstandigheid, en
- voldoende zelfredzaam zijn en maatschappelijk kunnen participeren.

Daarbij moeten gemeenten rekening houden met de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van jeugdigen.

Bij jeugdhulp gaat het onder meer om:

- bieden van zorg en ondersteuning aan jeugdigen en ouders bij het behandelen of leren omgaan met psychische of gedragsproblemen, of met een verstandelijke beperking van jeugdigen.
- bevorderen van deelname van jeugdigen aan het maatschappelijk verkeer en het bevorderen van het zelfstandig functioneren van jeugdigen met psychische of gedragsproblemen, of met een verstandelijke beperking.

Het gemeentelijk beleid moet zich daarbij richten op:

- het bevorderen van opvoedvaardigheden van ouders, zodat zij verantwoordelijkheid kunnen dragen voor het opvoeden en het opgroeien van een jeugdige.
- het inschakelen, herstellen en versterken van de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van jeugdigen, ouders en mensen uit hun sociale omgeving.
- het versterken van het opvoedkundige klimaat in gezinnen, wijken, scholen, et cetera.
- het voorkomen en vroegtijdig signaleren van en vroegtijdig interveniëren bij problematiek.
- het bieden van integrale hulp aan jeugdigen en/of hun ouders bij multiproblematiek.
- het bevorderen van veiligheid van jeugdigen in de opvoedsituatie waarin zij opgroeien.

Als gemeente zijn we ook verantwoordelijk voor minderjarige asielzoekers en vluchtelingen. Paragraaf 4.2 beschrijft onze verantwoordelijkheid voor deze groep inwoners.

3.2 Maatschappelijke vraagstukken

Uit de Twentse Gezondheidsverkenning van de GGD² en de Monitor Sociaal Domein van de regio Twente komt het volgende beeld van de gemeenten Rijssen-Holten naar voren:

- In de gemeente Rijssen-Holten wonen relatief veel 0 – 20 jarigen. Er wonen naar verhouding meer gehuwden en er zijn meer meerpersoons-huishoudens met kinderen dan in de rest van Twente en Nederland.
- Het percentage laagopgeleiden in Rijssen-Holten (38%) is hoger dan in Twente (34%) en Nederland (27%).

Gezondheid en leefstijl

- De gemeente Rijssen-Holten scoort, evenals de rest van Twente, slecht op het percentage van de bevolking met overgewicht. 16% van de 13 – 16 jarigen heeft overgewicht. Dit vraagt specifiek aandacht, onder meer vanuit het perspectief van publieke gezondheid.
- (Overmatig) alcoholgebruik is aan de hoge kant in Rijssen-Holten. Over een periode van vier weken, drinkt 53% van de 13 – 16 jarigen alcohol, tegen gemiddeld 44% in Twente. Van alle leerlingen uit klas 2 en 4 van het voortgezet onderwijs geeft 7% aan softdrugs te hebben gebruikt, vergelijkbaar met de rest van Twente. Het terugdringen van het middelengebruik in Rijssen-Holten is een belangrijk aandachtspunt, waar meerdere partijen bij betrokken zijn.
- In Rijssen-Holten hebben veel jeugdigen psychische problemen. Het komt vaak voor dat bij meerdere kinderen in het gezin en/of bij ouders (een vermoeden van) psychische problemen speelt. Een gezinsgerichte benadering, waarbij ook aandacht is voor de problemen van ouders, is belangrijk.

Sociale omgeving

- Van de leerlingen in Rijssen Holten uit klas 2 en 4 van het voortgezet onderwijs gaf 13% aan in de laatste drie maanden wel eens gepest te zijn. 8%

gaf aan wel eens gepest te worden via de social media.

- Er is sprake van een toename van het aantal (vecht)scheidingen in Rijssen-Holten. Kinderen en jongeren kampen met loyaliteitsconflicten tussen hun vader en hun moeder, wat kan leiden tot problemen op school en psychische problemen
- Er zijn diverse overlastgevende jeugdgroepen, waarbij soms ook sprake is van middelengebruik en/of kleine vergrijpen. Diverse partijen zijn betrokken bij het voorkomen en terugdringen van overlast, waaronder het jeugd- en jongerenwerk.

In 2016 ontving 8,8% van de kinderen en jongeren in Rijssen-Holten een vorm van jeugdhulp, ten opzichte van 10,3% in Twente (bron: Kennispunt Twente, mei 2017). Ofwel, circa 850 jeugdigen. De onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal trajecten jeugdhulp dat is afgenomen in 2016, in Rijssen-Holten en gemiddeld in Twente. Let op: per jeugdige kunnen meerdere trajecten worden afgenomen.

Categorie	Rijssen-Holten	Twente
Jeugd-GGZ	765	11.315
Maatwerk jeugd	492	7.068
Spec. jeugdzorg	150	3.872
Jeugdhulp	76	2.265
JB en JR	137	3.129
LTA	8	82
JeugdzorgPlus	8	82
Curatieve zorg	0	2
Onbekend	23	152
Totaal	1.659	27.967

Bron: Kennispunt Twente, mei 2017³

³ Toelichting categorieën:

- Jeugd-GGZ: jeugdigen met een psychische beperking, voorheen Zvw-gefinancierde jeugdzorg.
- Maatwerk jeugd: begeleiding, dagbesteding, vervoer en kortdurend verblijf, voorheen AWBZ-gefinancierde jeugdzorg.
- Specialistische jeugdzorg: opvoed- en opgroeiondersteuning, voorheen provinciaal gefinancierde jeugdzorg.
- Jeugdhulp: behandeling, verblijf en persoonlijke verzorging, voorheen AWBZ-gefinancierde jeugdzorg.
- JB en JR: Jeugdbescherming en Jeugdreclassering.
- LTA: jeugdhulp geleverd door zeer gespecialiseerde aanbieders waarmee op landelijk niveau afspraken zijn gemaakt.
- Curatieve zorg: GGZ-zorg door kinderartsen, voorheen Zvw-gefinancierde zorg.
- JeugdzorgPlus: een vorm van gesloten jeugdhulp voor jeugdigen die een risico vormen voor zichzelf en/of hun omgeving.

² Voor dit beleidsplan maakten we gebruik van de Twentse Gezondheidsverkenning van de GGD uit november 2016. Als het gaat om de monitor sociaal domein betreft het cijfers over 2016 uit mei 2017.

3.3 Ambities Rijssen-Holten

Bij de transformatie van de Jeugdhulp willen we ons in Rijssen-Holten richten op het:

- Versterken van de opgroei- en opvoedomgeving;
- Versterken van preventie en signalering;
- Versterken van inclusieve en laagdrempelige ondersteuning;
- Versterken van de toegang tot jeugdhulp;
- Versterken van het aanbod aan maatwerk⁴;
- Versterken van de verbinding met onderwijs;
- Versterken van de verbinding met veiligheid;
- Versterken van de overgang 18 -/+.

Het versterken van de preventie en signalering, het inzetten op inclusieve, laagdrempelige ondersteuning en de doorontwikkeling van maatwerkvoorzieningen zijn ook belangrijke speerpunten op het gebied van de Wmo, waarbij we deze logischerwijs in samenhang oppakken. Andere speerpunten zijn meer jeugdhulp-specifiek.

3.3.1 Versterken opgroei- en opvoedomgeving

De huidige jeugdhulp wordt gekenmerkt doordat het probleem van jeugdigen en/of ouders centraal staat. De focus op zorg heeft de aandacht voor het opgroeien en opvoeding verdrongen. Het gevolg is dat de jeugdhulp zich vooral richt op jeugdigen en ouders in problemen. Daarbij is vaak sprake van een korte termijnperspectief. Wat in gezinnen in vele jaren is scheefgegroeid, is meestal echter niet snel te herstellen. Meer dan 80% van het budget voor jeugdhulp wordt besteed aan zorg en ondersteuning in de tweede lijn.

Als gemeente willen we een verschuiving realiseren van een focus op problematiek, naar een focus op mogelijkheden voor ontwikkeling. Participatie van jeugdigen en goed burgerschap is ons primaire doel, het beheersen van problemen is een afgeleide. We moeten jeugdigen leren om verantwoordelijkheid te

dragen voor zichzelf en hun omgeving. Dit vraagt om sterke gezinnen en een positief opvoedklimaat. We zetten daarom in op het voorkomen van problemen en op het verder versterken van het zelforganiserend en zelfoplossend vermogen van jeugdigen en hun ouders.

Als gemeente zorgen we er zoveel mogelijk voor dat jeugdigen zich thuis voelen, zichzelf kunnen ontdekken, toekomstperspectief kunnen ontwikkelen en ervaren dat zij deel uitmaken van de samenleving. Daarbij vinden we het verbinden van culturen en generaties belangrijk.

3.3.2 Versterken preventie en signalering

Er zijn tal van organisaties betrokken bij opgroeiende kinderen en jongeren. Denk aan consultatiebureaus, kinderopvangorganisaties, peuterspeelzalen, scholen, huis- en jeugdartsen, fysiotherapeuten, kerken, sport- en cultuurverenigingen, het jeugd- en jongerenwerk, aanbieders van zorg en ondersteuning, et cetera. De organisaties hebben ieder voor zich een eigen focus en specifieke expertise.

De gemeente Rijssen-Holten stimuleert een integrale en samenhangende aanpak, om te voorkomen dat jeugdigen en ouders zijn aangewezen op jeugdhulp. Of dat reeds aanwezige problemen erger worden. Dit kan alleen als organisaties samenwerken en op een verbindende manier gebruikmaken van elkaars kwaliteiten.

Als gemeente streven we er naar dat vroegtijdig wordt vastgesteld of jeugdigen en/of ouders ondersteuning nodig hebben. Daarbij hebben we specifiek aandacht voor jonge mantelzorgers. Vroegtijdig signaleren kan alleen als organisaties inzetten op het vinden en bereiken van kwetsbare gezinnen, actief op probleem-situaties afstappen, jeugdigen en ouders informatie geven en advies bieden, signalen delen en informatie bundelen, et cetera. Uiteraard met aandacht voor privacy.

Om dit te kunnen bereiken, herzien we waar nodig de opdrachten aan onze maatschappelijke partners. Ook zetten we in op verdere deskundigheidsbevordering van vrijwilligers en professionals, door werkafspraken die we maken met aanbieders van zorg en

⁴ Hiermee bedoelen we alle voorzieningen op het gebied van jeugdhulp die toegankelijk zijn na onderzoek naar behoeften, persoonskenmerken en/of mogelijkheden van de gebruikers, uitgevoerd door de gemeentelijke toegang of verwijzbevoegde derden. Het gaat dus niet alleen om de voormalig AWBZ-gefinancierde jeugdhulp (zie voetnoot 3).

ondersteuning en organisaties die werken met en voor vrijwilligers. De informatie over problematiek, de zorg- en ondersteuningsbehoeften, het aanbod aan hulpverlening, et cetera, die beschikbaar is bij ons als gemeente en bij onze maatschappelijke partners gaan we beter ontsluiten.

3.3.3 Versterken inclusieve, laagdrempelige ondersteuning

Als jeugdigen, ouders of gezinnen hulp nodig hebben, willen we dat de ondersteuning zo dichtbij mogelijk in de eigen leefomgeving wordt geboden.

Als gemeente stimuleren we onze sociale, culturele en kerkelijke verbanden, maar ook bedrijven, instellingen en andere maatschappelijke partners, om samen te werken in de directe omgeving van onze jeugdigen en opvoeders, zodat wordt aangesloten bij de sociale structuren van inwoners. We zetten in op permanente deskundigheidsbevordering van het voorveld (vrij toegankelijke, algemene voorzieningen) en op het verbinden van expertise van jeugdhulpaanbieders met de organisaties in het voorveld, zodat bij lichte hulpvragen het voorveld zelf hulp kan bieden, gericht op versterken van probleemoplossend vermogen van jeugdigen en ouders. We maken dus meer en beter gebruik van organisaties in het voorveld, zoals voor-schoolse voorzieningen, scholen, sportverenigingen, jeugd- en jongerenwerk, algemeen maatschappelijk werk, et cetera. Bij zwaardere hulpvragen is het van belang dat kinderen en ouders worden toegeleid naar de juiste zorg en ondersteuning.

3.3.4 Versterken toegang tot jeugdhulp

Inwoners met vragen en ondersteuningsbehoeften kunnen terecht bij het Sociaal Plein, het loket in onze gemeente voor toegang tot het sociaal domein (Wmo, Jeugdhulp en Participatiewet). Ook kunnen zij een beroep doen op VraagRaak, een onafhankelijk loket voor vragen en adviezen over zorg, welzijn en maatschappelijke dienstverlening (onafhankelijke cliëntondersteuning). Bij het verhelderen van de ondersteuningsbehoeften, kijken onze consultants en regisseurs breed naar jeugdigen, opvoeders en gezinnen. We merken dat door het afleggen van huisbezoeken hulpvragen die voorheen onzichtbaar bleven zichtbaar worden. Huisartsen en scholen zijn beter bekend met onze consultants en regisseurs en

sturen meer door. We ervaren dat de toegang tot de Wlz streng is. Meer dan voorheen moeten we voorzien in zorg en ondersteuning voor kinderen en jongeren met complexe zorg- en ondersteuningsbehoeften. Ook merken we dat problematiek achter de voordeur wordt gehouden, met name als het gaat om jeugdigen met een licht verstandelijke beperking of psychische problemen. Dit vinden we ongewenst.

We zetten in op het versterken van de toegang. Deze toegang beschouwen we als schakel tussen voorveld en maatwerk. De toegang maakt onderscheid tussen wat 'licht' kan en wat 'zwaar' moet. Ook willen we de invulling van onze regierol bij meervoudige, domein-overstijgende problematiek optimaliseren. De toegang levert essentiële input voor de inhoudelijke doorontwikkeling van preventieve activiteiten. Onze consultants en regisseurs zien immers wat de veelvoorkomende problemen zijn, welke zorg en ondersteuning ontbreekt en hoe we nog beter kunnen inspelen op behoeften van inwoners. Dit geldt ook voor onze maatschappelijke partners. We optimaliseren de verbinding met en tussen:

- Huisartsen (onder meer de relatie met praktijk-ondersteuners jeugd-ggz);
- Jeugdartsen (onder meer samenwerking met huisartsen);
- Jeugdgezondheidszorg (vanuit de preventieve contactmomenten het signaleren van ondersteuningsbehoeften);
- Organisaties voor het jeugd- en jongerenwerk;
- Scholen (verkleinen grijze gebied jeugdhulp en onderwijs, invulling van ZorgAdviesTeams en SchoolOndersteuningsTeams);
- Veiligheid (relaties politie, Veilig Thuis, Raad voor de Kinderbescherming, Veiligheidshuis, Openbaar Ministerie).

3.3.5 Versterken maatwerk jeugdhulp

De jeugdhulp is nog sterk sectoraal georganiseerd en product-georiënteerd. Het ontbreekt aan integraliteit en samenhang. Uiteraard moet jeugdhulp worden geboden als jeugdigen en ouders dat nodig hebben. Problematiek van jeugdigen staat nooit op zichzelf, maar heeft te maken met de situatie waarin zij opgroeien. We willen dat aanbieders contextueel werken, dat wil zeggen dat de omgeving van een jeugdige of ouder wordt betrokken bij de zorg en ondersteuning die geboden wordt. Van

aanbieders wordt verwacht dat zij vanuit hun beroepshouding actie ondernemen als de veiligheid en/of de ontwikkeling van kinderen, jongeren en gezinsleden in gevaar is.

Regionaal werken we aan de doorontwikkeling van de inkoop en de bekostiging van de jeugdhulp. We willen resultaatgericht gaan werken volgens de principes van output-bekostiging. Dit betekent dat inwoner en de gemeente bepalen *wat* nodig is en dat de inwoner en de aanbieder bepalen *hoe* hier invulling aan wordt gegeven. Zo is het beter mogelijk aan te sluiten op de behoeften van jeugdigen en opvoeders. De gemeente Rijssen-Holten wil aanbieders zo vertrouwen geven en uitgaan van hun professionaliteit. Daarbij is adequate regievoering bij meervoudige en domeinoverstijgende problematiek van groot belang (zie 3.3.4).

3.3.6 Versterken verbinding met veiligheid

Het voorkomen en tegengaan van huiselijk geweld en kindermishandeling vinden we heel belangrijk. Hierbij is een groot aantal organisaties betrokken, zoals Veilig Thuis Twente, het Veiligheidshuis, de politie, de Raad voor de Kinderbescherming, het Openbaar Ministerie, de Jeugdgezondheidszorg, aanbieders van jeugdbescherming en jeugd-reclassering, et cetera. Dit vraagt om goede samenwerking tussen betrokkenen en een goede verbinding tussen zorg en veiligheid. Dit is vooral van belang bij specifieke vraagstukken, zoals vechtscheidingen, middelengebruik, overlast(gevende risicogroepen), et cetera.

Als gemeente zetten we in op preventie en vroege signalering van problematiek. We optimaliseren de samenwerking met ketenpartners. We willen zowel proactief als repressief handelen, waarbij we criminaliteit niet alleen vanuit veiligheid, maar ook vanuit zorg oppakken. Ook zetten we in op een beter gebruik van de meldcode kindermishandeling.

3.3.7 Versterking verbinding onderwijs

Naast de decentralisatie van de jeugdhulp hebben we als gemeente te maken met de maatregelen passend onderwijs. Het doel hiervan is het verbeteren van de kwaliteit van onderwijs aan kinderen met een ondersteuningsbehoefte. Zo dicht bij huis als mogelijk. De mogelijkheden van een kind zijn daarbij bepalend, niet zijn of haar de beperkingen.

Scholen werken hierbij regionaal samen in een samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor de toekenning en bekostiging van extra ondersteuning aan kinderen met een ondersteuningsbehoefte. In Rijssen-Holten hebben we te maken met meerdere samenwerkingsverbanden, namelijk twee in het primair onderwijs en twee in het voortgezet onderwijs.

Als gemeente en onderwijs vinden we het belangrijk dat de jeugdhulp en de ondersteuning die vanuit het onderwijs wordt geboden goed op elkaar worden afgestemd. Daarom ontwikkelen we onderwijszorgarrangementen, voor het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs en het speciaal primair en voortgezet onderwijs. Hierin werken we uit wie in welke gevallen welke ondersteuning levert. Dit doen we samen met de samenwerkingsverbanden. Met de samenwerkingsverbanden maken we afspraken over hoe middelen in het onderwijs voor jeugdigen met ondersteuningsbehoeften zo kunnen worden ingezet, dat onnodig gebruik van maatwerkvoorzieningen op het gebied van de jeugdhulp zoveel mogelijk wordt voorkomen. In dat kader onderzoeken we in hoeverre onderwijszorgarrangementen meer groepsgewijs in plaats van individueel vorm kunnen krijgen.

Ook zetten we in op verdere doorontwikkeling van de samenwerking op casusniveau tussen de gemeente, het onderwijs en andere betrokkenen, zoals de jeugdgezondheidszorg, schoolmaatschappelijk werk en leerplicht. We scherpen de rol- en taakverdeling van betrokkenen in SchoolOndersteuningsTeams (SOT's) in het primair onderwijs en ZorgAdviesTeams (ZAT's) in het voortgezet onderwijs aan. Daarbij hebben we specifiek aandacht voor de relatie tussen de SOT's en ZAT's en het integrale casuïstiekoverleg waar partijen aan deelnemen, de multidisciplinaire overleggen die op casusniveau worden georganiseerd en de rolinvulling van de gemeentelijke regisseurs.

Specifiek als het gaat om het voorkomen van schooluitval en thuiszitten, zorgen we voor optimalisatie van de samenwerking tussen de Jeugdgezondheidszorg, scholen, leerplicht, het jeugd- en jongerenwerk, de aanbieders van jeugdhulp, RMC-trajectbegeleiders en gemeentelijke consulenten en regisseurs. We willen gaan experimenteren met nieuwe werkwijzen en de resultaten hiervan borgen.

We vinden het belangrijk dat zoveel mogelijk jongeren een startkwalificatie behalen. Als het gaat om de overgang van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs en van het voortgezet onderwijs naar het middelbaarberoepsonderwijs zorgen we voor goede overdracht. We zetten in op versterking van de ondersteuning in het middelbaarberoepsonderwijs, specifiek voor de jeugdigen uit het speciaal onderwijs. Ook zorgen we voor vroegtijdige betrokkenheid van consulenten werk en inkomen. Zij kunnen een wezenlijke bijdrage leveren aan het behalen van een startkwalificatie en de verbinding leggen met de arbeidsmarkt. We willen zoveel mogelijk voorkomen dat onze jongeren een beroep moeten doen op een uitkering, ongeacht een eventuele beperking.

3.3.8 Versterking overgang 18 +/-

De jeugdwet geldt voor jongeren tot 18 jaar. Soms is verlengde jeugdhulp mogelijk, maar vaak is het zo dat de benodigde zorg en ondersteuning vanaf het 18^e levensjaar valt onder de Wmo 2015, de Participatiewet en/ of de Zorgverzekeringswet. In een beperkt aantal gevallen vallen jongeren vanaf het moment dat ze 18 worden onder de Wet langdurige zorg. Binnen de Jeugdwet is sprake van een gedwongen en vrijwillig kader. Soms wordt de veiligheid van kinderen ernstig bedreigd en kunnen of willen ouders niet meewerken om dit te verbeteren. Dan kan de Kinderrechter ingrijpen, bijvoorbeeld door het gezag van ouders over hun kinderen te beperken

of gedwongen hulpverlening in te zetten. Na het 18^e levensjaar vervalt deze mogelijkheid.

De gemeente Rijssen-Holten zorgt voor een vloeiende overgang van zorg en ondersteuning rondom het 18^e levensjaar. We willen voorkomen dat jeugdigen tussen wal en schip vallen. Dit vraagt vroegtijdig anticiperen en een integrale aanpak op het gebied van onderwijs, werk en inkomen, wonen en zorg.

Voor jeugdigen die een vorm van jeugdhulp krijgen, maar die na het 18^e levensjaar waarschijnlijk een zorg- en ondersteuningsbehoefte houden, stellen we tijdig een toekomstplan op. Als gemeente brengen we specifieke knelpunten in kaart die zich voordoen rondom het 18^e levensjaar, waarbij we samen met maatschappelijke partners werken aan oplossingen. Denk aan knelpunten op het gebied van:

- huisvesting (voldoende betaalbare woonruimte);
- daginvulling (ondersteuning bij zelfstandig leven, arbeidstoeleiding);
- zorg en ondersteuning (continuïteit van de hulp, tijdelijke behoefte beschermde woonomgeving, overgang pleegzorg naar zelfstandig wonen);
- financiën en werk (niet kunnen voorzien in een inkomen, schuldenproblematiek).

4. Transformatie Wmo

In dit hoofdstuk bespreken we hoe we aankijken tegen de transformatie van de Wmo. We gaan in op de achtergrond en de doelen van de Wmo. Daarna beschrijven we specifieke maatschappelijke vraagstukken die we in Rijssen-Holten zien rondom de Wmo. Vervolgens werken we onze inhoudelijke ambities uit. Deze vertonen sterke overlap met onze inhoudelijke ambities voor de Jeugdhulp. De concrete actiepunten werken we uit in het uitvoeringsplan dat hoort bij deze beleidsnota.

4.1 Doelen Wmo

De regering wil met de hervorming van de langdurige zorg mensen beter in staat stellen zo lang als mogelijk eigen regie te blijven voeren en thuis te blijven wonen. De aanwezigheid van goede en toegankelijke voorzieningen in de buurt, zoals begeleiding en dagbesteding zijn een belangrijke voorwaarde voor het versterken van de zelfredzaamheid en participatie van mensen. Niet alleen voor ouderen of mensen met een beperking, maar evenzeer voor hun partner, ouders of familieleden die als mantelzorger een grote en belangrijke rol vervullen in het leven van deze mensen. Eén van de onderdelen van de hervorming is dat in 2015 verschillende AWBZ-functies gedecentraliseerd zijn naar de Wmo. Daarnaast wordt door het Rijk gestuurd op een sterke vermindering van plaatsen in verzorgings- en verpleeghuizen. Er zullen steeds meer mensen (extra) ondersteuning vanuit de Wmo nodig hebben om langer thuis te kunnen blijven wonen.

In de wettekst van de Wmo is de maatschappelijke ondersteuning als volgt gedefinieerd:

1. bevorderen van de sociale samenhang, de mantelzorg en vrijwilligerswerk, de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking, de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente, alsmede voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld,
 2. ondersteunen van de zelfredzaamheid en de participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psychosociale problemen zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving,
 3. bieden van beschermd wonen en opvang;
- In de wet staat welke onderwerpen op het gebied van de maatschappelijke ondersteuning in dit beleidsplan moeten worden uitgewerkt:
- de sociale samenhang, de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking te bevorderen, de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente te bevorderen, alsmede huiselijk geweld te voorkomen en te bestrijden;
 - de verschillende categorieën van mantelzorgers, en vrijwilligers, zoveel mogelijk in staat te stellen hun taken als mantelzorger of vrijwilliger uit te voeren;
 - vroegtijdig vast te stellen of ingezetenen maatschappelijke ondersteuning behoeven;
 - te voorkomen dat ingezetenen op maatschappelijke ondersteuning aangewezen zullen zijn;
 - algemene voorzieningen te bieden aan ingezetenen die maatschappelijke ondersteuning behoeven;
 - maatwerkvoorzieningen te bieden ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en participatie aan ingezetenen van de gemeente die daartoe op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit hun sociale netwerk niet of onvoldoende in staat zijn;
 - maatwerkvoorzieningen te bieden aan personen die niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving en beschermd wonen of opvang behoeven in verband met psychische of psychosociale problemen of omdat zij de thuissituatie hebben verlaten, al dan niet in verband met risico's voor hun veiligheid als gevolg van huiselijk geweld;
 - uitvoering te geven aan het op 13 december 2006 te New York tot stand gekomen Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (Trb. 2007, 169).

Waar mogelijk en noodzakelijk bieden we integrale en samenhangende ondersteuning. Daarbij dient de inzet te worden gericht op het zo veel mogelijk verbeteren van de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking.

4.2 Maatschappelijke vraagstukken

Uit de Twentse Gezondheidsverkenning van de GGD Twente⁵ en waarstaategemeente.nl komen de volgende beelden naar voren die relevant zijn voor het beleid van de Wmo:

- In 2040 zal de bevolking van de gemeente Rijssen-Holten gekrompen zijn met 2% vergeleken met 2012. Dit, in combinatie met de grotere stijging van 65+ers, zijn ontwikkelingen die aandacht behoeven.
- Het percentage laagopgeleiden⁶ is in Rijssen-Holten hoger (38%) dan in Twente (34%) en Nederland (27%), en er zijn minder mensen met een hoog inkomen (16%) in vergelijking met Nederland (20%).
- De particuliere huur in de huursector is lager dan de sociale huur in vergelijking tot Nederland. Mogelijk wordt dit mede ingegeven dat meer mensen in vergelijking tot Nederland een huis kopen.

Gezondheid

- De sterfte aan hart- en vaatziekten is hoger in de gemeente Rijssen-Holten in vergelijking met Twente en Nederland, terwijl de sterfte aan kanker juist lager is in Rijssen-Holten.
- Ouderen in Rijssen-Holten ervaren hun gezondheid minder vaak als matig tot slecht dan de gemiddelde Twentenaar: 26% versus 29%. Met name 75-plussers in Rijssen-Holten ervaren hun gezondheid vaak als matig tot slecht ervaren: 30%.
- Door de sterke vergrijzing in Rijssen-Holten is de verwachting dat mobiliteitsbeperkingen en chronische aandoeningen zoals Diabetes Mellitus sterk zullen toenemen in de toekomst.

⁵ Voor dit beleidsplan maakten we gebruik van de Twentse Gezondheidsverkenning van de GGD uit november 2016. Als het gaat om waarstaategemeente.nl betreft het cijfers uit verschillende bronnen (bijv. CBS) uit verschillende jaren. Voor meer details en uitleg verwijzen we naar deze bronnen.

⁶ Laagopgeleid is iedereen waarvoor de hoogst behaalde opleiding basisonderwijs of vmbo, mbo 1, avo onderbouw is.

Leefstijl

- De gemeente Rijssen-Holten scoort, evenals de rest van Twente, slecht op het percentage van de bevolking met overgewicht: van de 13-16 jarigen heeft 16% overgewicht, bij volwassenen is dit 46% en bij ouderen 62%.
- Van de deelnemers) uit Rijssen-Holten aan de Elektronische MONitor VOLksgezondheid (E-MOVO voldoet 9% aan de strenge beweegnorm van minimaal een uur per dag beweging; van de Twentse deelnemers is dit 18%.

Sociale omgeving

- De meerderheid van de inwoners van Rijssen-Holten is tevreden met het aantal sociale contacten.
- Eenzaamheid neemt toe met de leeftijd; van de 75-plussers voelt 41% zich matig tot ernstig eenzaam, vergeleken met 22% van de 19-34 jarigen. Ketenpartners geven aan dat een probleem hierbij bijvoorbeeld ook alcoholgebruik is.
- 41% van de volwassenen in Rijssen-Holten doet vrijwilligerswerk.
- De maatschappelijke participatie in Rijssen-Holten is met een score van 67 (100 is maximale score) veel hoger dan 45 in heel Nederland. Ook de waardering van sociale interacties (58) scoort hoger dan in Nederland (49).

Zorgvraag en gebruik

- Toekomstramingen laten zien dat de zorgvraag voor chronische aandoeningen de komende jaren zal toenemen in Rijssen-Holten, mede door de sterke vergrijzing.
- Er wordt meer geld per verzekerde aan de wijkverpleging uitgegeven in vergelijking met Nederland. Het aantal mensen met Wlz-zorg thuis is daarentegen minder dan in Nederland. Dit kan erop duiden dat mensen in Rijssen-Holten langer thuis wonen met behulp van de Zvw en Wmo en minder snel gebruik (hoeven te) maken van de Wlz.

Asielzoekers en vergunninghouders

Vluchtelingen die zich vanuit een AZC in een gemeente vestigen, bevinden zich in een bijzondere situatie. Door de versnelde asielprocedures komt een vluchteling vaak al na 3 maanden in een gemeente

wonen. De onbekendheid met Nederland en de Nederlandse taal is dan nog zeer groot. Bovendien hebben vluchtelingen veel meegemaakt, is er vaak sprake van verbroken familiebanden, is er langdurige onzekerheid over het verblijfsrecht vanwege de tijdelijkheid van de vergunning, kampt een groot aantal van hen met gezondheidsproblemen, worden zij geconfronteerd met een totaal nieuwe financiële situatie en ontbreekt het hen aan een eigen netwerk. Vluchtelingen zijn hierdoor in de meeste gevallen na aankomst tijdelijk niet zelfredzaam. Zij bevinden zich in een situatie die vraagt om oplossingen. De taal en hun persoonlijke omstandigheden vormen daarbij een barrière. Het is hen onbekend wat zij in Nederland moeten regelen om een nieuw bestaan op te bouwen en hoe zij om moeten gaan met de vele instanties. Zij vragen hier extra hulp bij.

Op grond van de Jeugdwet zijn gemeenten in principe verantwoordelijk voor de jeugdhulp en jeugdbescherming aan alle rechtmatig en niet-rechtmatig verblijvende kinderen onder de 18 jaar. Het COA organiseert echter, deels in opdracht van gemeenten, de jeugdhulp voor kinderen die in een AZC verblijven. De extra asielstroom vormt hierdoor niet acuut, maar op middellange termijn een uitdaging voor gemeenten.

Voor asielzoeker en vergunninghouders, die nog onder de COA opvang vallen, blijven zorg en ondersteuning vanuit de Regeling Zorg Asielzoekers (RZA) vergoed worden. Dit geldt voor zowel de zorg en ondersteuning voor kinderen en jeugdigen als voor volwassenen. Huishoudelijke ondersteuning en maatschappelijk werk vallen ook onder de RZA. Pas wanneer er sprake is van vergunninghouders en ze ingeschreven staan bij ons als gemeente (en daarmee inwoner zijn geworden), zijn we als gemeente verantwoordelijk voor ondersteuning uit de Wmo en Jeugdwet.

mobieler dan de ouderen van enkele decennia geleden. Ze zijn ook gewend aan hogere levensstandaarden en meer regie over het eigen leven. Gecombineerd met de beweging naar langer zelfstandig thuis blijven wonen en een gerichtheid op grotere inzet van vrijwilligers, verschuift ook de vraag binnen de zorg- en welzijnssector. Het versterken van onze inwoners is daarom een belangrijk aandachtspunt.

Uitgangspunt is dat inwoners dat zo veel mogelijk zelf doen, maar het niet alleen hoeven doen. Zo is er bijvoorbeeld (gratis) cliëntondersteuning beschikbaar voor elke inwoner. Als gemeente zien we er op toe dat inwoners zo veel mogelijk worden gestimuleerd om de regie over hun leven op te pakken. Uiteraard hebben we daarbij specifiek aandacht voor die mensen die tussen wal en schip dreigen te vallen. Als gemeente zien we toe op de geleverde kwaliteit van zorg en welzijn en sturen we strikter op kwaliteit en resultaat.

De doelen van de Wmo, de maatschappelijke vraagstukken en de visie van Rijssen-Holten leiden tot de volgende speerpunten op het gebied van de Wmo:

- Versterken van gezamenlijke aanpak: preventie en vroegsignalering
- Versterken inclusieve, laagdrempelige samenleving en ondersteuning
- Ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers.
- Voorkomen/terugdringen eenzaamheid
- Dementievriendelijke gemeente
- Versterken maatwerk
- Normalisatie van beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Het versterken van de preventie en signalering, het inzetten op inclusieve, laagdrempelige ondersteuning en het versterken van maatwerk zijn ook speerpunten op het gebied van de Jeugdhulp. De andere speerpunten zijn meer Wmo-specifiek.

4.3 Ambities Rijssen-Holten

Naast verschillen in sociaal economische status, zien we dat Rijssen-Holten wel groeit, maar ook vergrijst. Wel zijn deze ouderen relatief

4.3.1 Versterken van gezamenlijke aanpak: preventie en vroegsignalering

Uit de analyse van de maatschappelijke vraagstukken blijkt dat de gezondheid en leefstijl op bepaalde punten aandacht behoeven: hart- en vaatziekten, mobiliteitsbeperkingen,

chronische aandoeningen, overgewicht, beweegnorm en ervaren gezondheid.

Als gemeente Rijssen-Holten zorgen we voor een integrale, samenhangende aanpak om te voorkomen dat inwoners op maatschappelijke ondersteuning zijn aangewezen. We streven ernaar vroegtijdig vast te stellen of inwoners maatschappelijke ondersteuning nodig hebben. Dit kan alleen als we de maatschappelijke partners stimuleren op een verbindende manier en dwars door alle organisaties heen gebruik te maken van elkaars kwaliteiten.

We stellen preventieprogramma's op voor het bevorderen van een gezonde leefstijl en het beperken van gezondheidsrisico's.

Ook willen we sneller naar inwoners toegaan (outreaching werken), zodat we signalen vroegtijdig op kunnen pakken. Dit is een nieuwe werkwijze en vraagt nadere uitwerking in specifieke plannen. Daar waar inwoners of instellingen "niet pluis"-gevoelens kenbaar maken bij de gemeente over inwoners die ogenschijnlijk zorg mijden of weigeren, is de regisseur de eerst aangewezen om "er op af te gaan" (outreaching) en in gesprek te gaan met de betreffende inwoner en/of met de melder. De regisseur onderzoekt de melding. De interventie van de regisseur is gericht op, waar nodig, het toeleiden naar reguliere zorg. Pas als duidelijk is of er sprake is van een noodzaak tot hulp die door de betreffende persoon wordt geweigerd, wordt de in te zetten zorg "bemoeizorg" genoemd. De regisseur kan vervolgens een melding doen bij het meldpunt Bemoeizorg en Advies. Van daaruit wordt bemoeizorg ingezet.

4.3.2 Versterken inclusieve, laagdrempelige samenleving en ondersteuning

We zetten vanuit het oogpunt van een inclusieve samenleving in op algemene voorzieningen in de buurt ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en participatie van inwoners. Waar mogelijk bieden we voorzieningen collectief aan.

De gemeente stimuleert sociale, kerkelijke en culturele verbanden, ondernemers en maatschappelijke partners uit het sociale domein om met elkaar samen te werken in de directe leefomgeving van de inwoner, zodat aangesloten

wordt bij de sociale en informele structuren van de inwoners.

Vanuit ketenpartners is duidelijk de behoefte geuit om wijkgericht te werken. Wijkgericht/gebiedsgericht werken beoogt vooral samenhang en samenwerking in wijken te bevorderen. Wanneer alle partners in een gebied elkaar goed kennen, gaat samenwerking makkelijker. Daarnaast beoogt wijkgericht werken ook een boost te geven aan een integrale aanpak. Elke partner brengt zijn eigen gezichtspunten in. Samen geeft dit een compleet beeld van een wijk/gebied. Daarmee versterken we sociale netwerken en kunnen we op basis van gebiedsspecifieke kenmerken (sterke en zwakke kanten van een gebied) de verscheidenheid en intensiteit van maatregelen per gebied bepalen.

Goede samenwerking met ketenpartners in de wijk moet er ook voor zorgen dat we vindplaatsgericht werken (aanwezig zijn waar de inwoners met vragen zijn) en inwoners niet tussen wal en schip (van verschillende wetten) vallen. Inwoners mogen rekenen op integrale, juiste, kwalitatief goede en tijdige hulp.

4.3.3 Ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers

We zien dat mensen in Rijssen-Holten langer thuis wonen met behulp van de Zvw en Wmo en minder snel gebruik (hoeven te) maken van de Wlz. Dat is mede dankzij de vele vrijwilligers en mantelzorgers in onze gemeente.

De gemeente wil mantelzorgers en vrijwilligers vinden, versterken, verlichten en verbinden. We zorgen ervoor dat we de mantelzorgers en vrijwilligers in beeld hebben en dat zij gehoord worden. Ook zorgen wij voor goede ondersteuning en deskundigheidsbevordering van de informele zorgers zodat zij zoveel mogelijk in staat worden gesteld hun taken uit te voeren. We stimuleren de samenwerking tussen de mantelzorgers, vrijwilligers en de maatschappelijke partners voor integrale zorg en ondersteuning aan de inwoners. We verbinden jong en oud om sociale netwerken te bevorderen.

We hanteren het mantelzorgcompliment om in contact te komen met mantelzorgers, zicht te krijgen op de omvang van de groep en om hen te verlichten.

De gemeente beschikt zelf over het certificaat voor mantelzorgvriendelijke werkgever en wil daarmee een voorbeeld zijn voor andere werkgevers.

4.3.4 Voorkomen/terugdringen eenzaamheid

Uit de analyse van de maatschappelijke vraagstukken zien we, dat de eenzaamheid toeneemt met de leeftijd; van de 75-plussers in Rijssen-Holten voelt 41% zich matig tot ernstig eenzaam. We zien ook dat wij een positieve maatschappelijke participatie en een ontwikkeld sociaal-cultureel kapitaal kennen.

Uit verschillende onderzoeken en ook uit gesprekken met ketenpartners komt eenzaamheid als een toenemend probleem naar voren. Eenzaamheid komt niet alleen voor bij ouderen, maar ook bij jongeren en jongvolwassenen. Heel veel communicatie gaat tegenwoordig digitaal, maar is daarmee tegelijk vluchtig en weinig diepgaand. In alle lagen van de bevolking komt het gemis aan duurzame vriendschapsrelaties naar voren. Eenzaamheid heeft invloed op het functioneren en het welbevinden van mensen. Het kan daarmee ernstige gevolgen hebben. Eenzaamheid vergroot de kans op een hoge bloeddruk en een depressie en draagt bij aan een hoger stressniveau.

Actief blijven, vrijwilligerswerk doen (juist eenzame jongeren en ouderen verbinden) en deelnemen aan (sociale) activiteiten voorkomt eenzaamheid en sociale isolatie. We willen inzetten op maatjesprojecten, laagdrempelige voorzieningen voor ontmoeting en vrijwilligers. Met name op dit onderwerp zetten we in op actief burgerschap.

De gemeente zorgt ook voor verbinding en stimuleert dat sociale, kerkelijke en culturele verbanden, ondernemers en maatschappelijke partners uit het sociale domein elkaar ontmoeten om in samenwerking eenzaamheid te voorkomen en terug te dringen.

4.3.5 Dementievriendelijke gemeente

Volgens TNO zijn er in 2035 in onze gemeente 1000 inwoners met dementie. Om ervoor te zorgen dat inwoners met dementie zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen en zo veel mogelijk als volwaardige inwoner aan de samenleving deelnemen, gaan we, in samenwerking met ketenpartners (zoals de wijkverpleging en de casemanagers dementie), een plan ontwikkelen om een dementievriendelijke gemeente te worden. We beogen daarmee dat:

- de positie van inwoners met dementie en hun mantelzorgers wordt versterkt;
- dementie in een vroeg stadium wordt gesignaleerd en herkend;
- informele en formele vormen van inloop, dagbesteding, administratieve ondersteuning en respijtzorg voor dementerenden en hun mantelzorger(s) beschikbaar zijn;
- de kennis over het omgaan met dementie wordt vergroot.

Dit kan gevolgen hebben voor het welzijnswerk, het mantelzorgbeleid en het maatschappelijk middenveld (bijvoorbeeld (sport)verenigingen, kerken, winkeliers, werkgevers, vrijwilligers e.d.).

4.3.6 Versterken maatwerk

Inwoners blijven langer thuis wonen. Dit vraagt om een integrale en samenhangende ondersteuning thuis, wanneer inwoners op eigen kracht en met hun sociale netwerk niet voldoende zelfredzaam zijn of niet voldoende kunnen participeren.

In de driehoek werken wijkverpleegkundige, huisarts (en praktijkondersteuner (poh)) en regisseur/consulent al goed samen. Als gemeente stimuleren we dat ook andere professionals deze verbinding tussen het sociale en medische domein weten te vinden en daarbij aansluiten. Dit vraagt van ons ook een intensievere samenwerking met de zorgverzekeraar. Het sociale en medisch domein verbinden is niet alleen positief voor het versterken van maatwerk, maar zal ook doorwerken in preventie en vroegsignalering.

De gemeente schept de voorwaarden zodat gemeentelijke professionals integraal onderzoeken wat nodig is en stelt een ieder in staat om vervolgens mogelijk te maken wat integraal nodig is. We rekenen dan ook af op de resultaten: is er bereikt wat nodig is voor de inwoner. Dit is op papier makkelijk beleden,

maar omzetten naar daden is echt nog een opgave. We willen aandacht besteden aan de opleidings-behoefte van consultants en regisseurs op het gebied van transformatie en een integrale aanpak.

4.3.7 Normalisatie beschermd wonen en maatschappelijke opvang

De financiering van beschermd wonen verloopt vooralsnog via de centrumgemeente Almelo, die ook voor de maatschappelijke opvang deze rol vervult. Nadrukkelijker dan nu krijgen alle gemeenten in de toekomst een rol als het gaat om beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Regionale afspraken en samenwerking blijven wel noodzakelijk. De kern van het advies van de commissie Dannenberg betekent een 'normalisatie' van het beschermd wonen:

- Mensen die zijn aangewezen op beschermde woonvormen komen meer dan nu het geval is zo zelfstandig mogelijk in de wijk te wonen. Dat vergroot hun kansen op participatie.
- Het op- en afschalen van zorg en ondersteuning moet vanzelfsprekender worden.
- Een soepele overgang tussen maatschappelijke opvang en beschermd wonen wordt bevorderd.
- We streven naar diversiteit in woonvormen, die deze ontwikkeling mogelijk maakt.

De gemeente Rijssen-Holten zorgt ervoor dat ook de lokale ondersteuningsstructuur beschikt over een breed palet aan producten en voorzieningen: van lichte vormen van begeleiding tot zware vormen van opvang en beschermd wonen. Ook zorgen we samen met de woningcorporaties voor voldoende geschikte woonruimte voor mensen die vanuit het "klassieke" beschermde wonen door kunnen stromen naar zelfstandig wonen.

Mensen met verward gedrag

In de ondersteuning, opvang en zorg van mensen met verward gedrag is het van groot belang dat de persoon zelf en zijn familie centraal staan. Het is ook van groot belang dat hulpverleners nauw samen werken en niet loslaten voordat een ander het overgenomen heeft. Zo raakt niemand tussen wal en schip. Om dit te bereiken beschikken alle gemeenten en regio's per 1 oktober 2018 over een goed werkende aanpak voor mensen met verward gedrag. Dit vraagt van ons om binnen de zorgstructuur afspraken te maken met ketenpartners en de procesmanager. En ook om samenwerking met Veiligheidshuis en VTT. Dit wordt binnen Samen14-verband opgepakt.

5. Financiën

5.1 Budget, bezuinigingen en beheersing

De afgelopen jaren zijn de taken en de verantwoordelijkheden van gemeenten in het sociaal domein fors uitgebreid. Tegelijkertijd hebben we als gemeente te maken met krimpende budgetten, onder meer als gevolg van de bezuinigingen die gepaard gingen met de decentralisatie van het rijk naar de gemeenten.

Bij de invoering van de nieuwe Wmo en Jeugdwet is bovendien sprake van een overgang van een 'historisch verdeelmodel' (verdeling van geld over gemeenten op basis van historische uitgaven voor de zorg en ondersteuning) naar een 'objectief verdeelmodel' (de verdeling van geld over gemeenten op basis van objectieve parameters die het gebruik van zorg en ondersteuning verklaren). De afgelopen jaren lieten zien dat er nog frequent wijzigingen werden doorgevoerd in het budget dat we als gemeente Rijssen-Holten (b)lijken te krijgen voor het sociaal domein. Dit maakt het nemen van beslissingen op basis van beschikbaar budget lastig.

Daarnaast is het zo dat er landelijk sprake is van diverse onderzoeken naar specifieke doelgroepen, waarbij de vraag is of inwoners in de nabije toekomst gaan vallen onder de Wmo en Jeugdwet, of de Wet langdurige zorg. Als hierover meer duidelijkheid komt heeft dit mogelijk budgettaire consequenties voor gemeenten.

Als gevolg hiervan hebben we als gemeente Rijssen-Holten nog geen duidelijkheid over ons definitieve toekomstige budget voor het sociaal domein, ook niet als het gaat om de bezuinigingsopgave waarvoor we geplaatst worden.

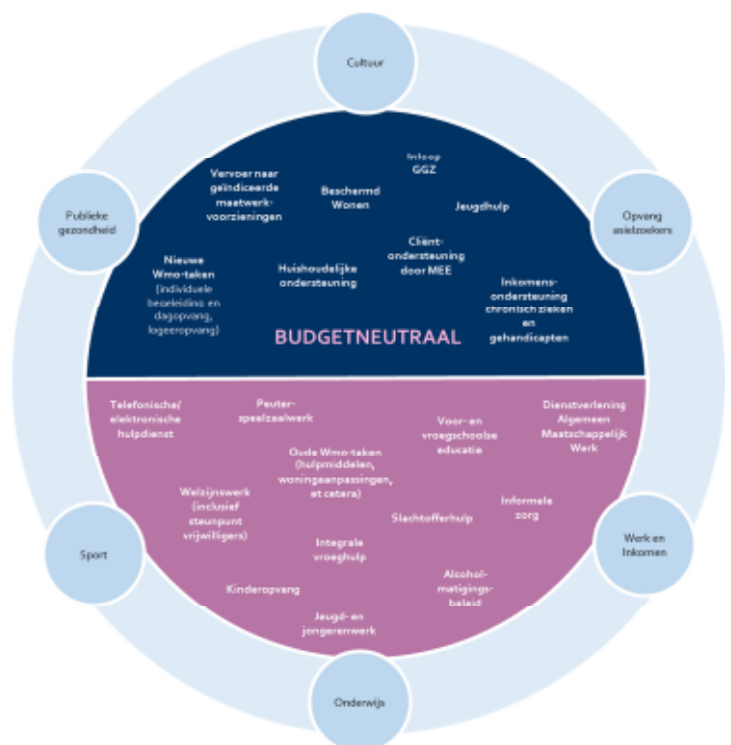
Uiteraard vinden we het van groot belang dat we niet alleen adequaat inspelen op zorg- en ondersteuningsbehoeften van onze burgers, maar ook dat we daarbij onze gemeentelijke financiën op orde hebben en houden. Dit beleidsplan Jeugdhulp en Wmo schetst enkele belangrijke principes die we hierbij hanteren:

- Financiële besparingen realiseren we primair door in te zetten op de inhoudelijke doorontwikkeling van de zorg en ondersteuning, zoals:

- Inzet op preventie voorkomt zorg- en ondersteuningsvragen;
- Inzet op versterking van (relatief goedkopere) algemene voorzieningen, voorkomt opdruk naar (relatief dure) maatwerkvoorzieningen;
- Inzet op integrale ondersteuning en zorg voorkomt dubbelingen. Ook wordt de effectiviteit van interventies vergroot;

Het bij dit beleidsplan behorende uitvoeringsplan bevat de concrete maatregelen op dit gebied.

Voor een deel van de zorg en ondersteuning waarover dit beleidsplan gaat, geldt dat we ze budgetneutraal willen en moeten uitvoeren. Dit betreft de bovenste helft van de onderstaande figuur (blauwe gedeelte). Voor de andere vormen van zorg en ondersteuning geldt dat we ze uitvoeren binnen het huidige financiële perspectief. Dit betreft de onderste helft van de onderstaande figuur (roze gedeelte). Ook is sprake van aanpalende terreinen waarop dit beleidsplan niet direct betrekking heeft, maar die wel raken aan ontwikkelingen in het sociaal domein. Deze zijn weergegeven in de omliggende cirkels.

Op dit moment hebben we alleen nog specifiek zicht op de inkomsten voor taken die zijn weergegeven in de bovenste helft van de figuur. Voor de andere Wmo- en jeugdtaken geldt dat de inkomsten volledig zijn verdisconteerd in de algemene uitkering van het gemeentefonds en niet meer herleidbaar zijn. Het uitgangspunt van een budget-neutrale uitvoering van het sociaal domein richt zich dan ook slechts op een deel van de scope van het beleidsplan, namelijk het bovenste gedeelte van de cirkel. De verwachting is dat

de inkomsten die nu nog herleidbaar zijn, binnen een aantal jaren volledig opgaan in de algemene uitkering van het gemeentefonds en daarmee niet meer herleidbaar zijn. Zodra we meer zicht hebben in de geldstromen, kan ook de bovenste helft van de cirkel worden geïntegreerd in de begroting. Gelet op de omvang van deze (majeure) operatie, denken we aan een integratie-termijn van 5 tot 10 jaar vanaf de invoering.

Begrippenlijst

Begrip	Definitie
Algemene voorzieningen	Een voorziening die zonder voorafgaand onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van gebruikers, toegankelijk is.
Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten	De AWBZ was een verplichte, collectieve ziektekostenverzekering voor niet individueel verzekerbare ziektekostenrisico's. Deze wet is vervallen met ingang van 1 januari 2015. Diverse onderdelen zijn overgeheveld naar de Wet maatschappelijke ondersteuning, de Jeugdwet en de Zorgverzekeringswet. De overblijvende delen zijn omgevormd tot de Wet langdurige zorg.
AZC	Een opvangcentrum voor asielzoekers die tijdelijk in een land verblijven totdat er over hun asielaanvraag is beslist.
Centrale Raad van Beroep	De CRvB is de hoogste rechterlijke macht in Nederland in een deel van de bestuursrechtelijke geschillen. De CRvB spreekt recht in een deel van de zaken waarop de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is.
COA	Het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers is de organisatie die zorgt voor de opvang van vreemdelingen.
Consulent	Een persoon die namens de gemeente ondersteuningsaanvragen afhandelt voor onder meer Wmo- en Jeugdhulp-voorzieningen.
EMOVO	De Elektronische MOonitor en VOorlichting is een vragenlijst om de gezondheid en leefstijl van jongeren in het voortgezet onderwijs te volgen. De EMOVO wordt afgenomen door de GGD.
Gecertificeerde instelling	Organisatie die jeugdbeschermings- of jeugdreclasseringsmaatregelen uitvoert.
GGD	De Gemeentelijke Gezondheidsdienst. De taken en verantwoordelijkheden van de GGD staan beschreven in de Wet publieke gezondheid. De 14 gemeenten in Twente werken op het gebied van publieke gezondheid samen in de GGD Twente.
Inclusie	De insluiting in de samenleving van achtergestelde groepen op basis van gelijkwaardigheid en volwaardig burgerschap.
Integrale aanpak	Een aanpak die passend en samenhangend is en die inspeelt op verschillende factoren.
Jeugdbescherming	Een maatregel die de kinderrechter dwingend oplegt wanneer een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jongere in de leeftijd van 0 tot 18 jaar (ernstig) wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet (voldoende) helpt. Jeugdbeschermingsmaatregelen worden uitgevoerd door gecertificeerde instellingen.
Jeugdgezondheidszorg	Zorg gericht op het bevorderen, beschermen en beveiligen van de gezondheid, groei en lichamelijke en geestelijke ontwikkeling van kinderen en jeugdigen (0-19 jaar). Deze zorg omvat gezondheidsbevordering, gezondheidsbescherming en ziektepreventie. In Twente wordt de JGZ uitgevoerd door de GGD Twente.
Jeugdhulp	Zorg en ondersteuning zoals gedefinieerd in de Jeugdwet.
Jeugdreclassering	Een vorm van hulpverlening voor jongeren tussen 12 en 23 jaar, die met politie en/of justitie in aanraking zijn gekomen. Jeugdreclassering kan worden ingezet als ouders en kinderen hiervoor open staan, of dwingend worden opgelegd door een kinderrechter. Jeugdreclasseringsmaatregelen worden uitgevoerd door gecertificeerde instellingen.
Jeugdwet	De wet waarin de taken en verantwoordelijkheden van gemeenten en ketenpartners staan beschreven op het gebied van jeugdhulp voor ouders en kinderen.
Kennispunt Twente	Een organisatie met dienstverlening op het gebied van onderzoek en statistiek. Kennispunt Twente versterkt de kennispositie van gemeenten door het aanleveren van stuurinformatie.
Leerplicht	De wettelijke verplichting om kinderen onderwijs te laten volgen. Leerplicht wordt geregeld in de Leerplichtwet, die bepaalt dat gemeenten toezicht houden op de leerplicht, veelal door een leerplichtambtenaar.
Maatschappelijke participatie	Deelname aan activiteiten buiten het eigen huis en buiten de eigen sociale kring. Vooral sociaal-culturele activiteiten, zoals activiteiten met een recreatief, creatief, educatief of sportief karakter, of activiteiten die liggen in het verlengde van zorg voor de eigen persoon.

Begrip	Definitie
Maatwerkvoorzieningen	Een voorziening die na een onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van gebruikers, toegankelijk is.
Mantelzorger	Hulp aan een hulpbehoevende door iemand uit zijn of haar directe sociale omgeving. Mantelzorgers zijn mensen die langdurig en onbetaald zorgen voor een chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende persoon uit hun directe omgeving. Het verschil met vrijwillige inzet is dat mantelzorgers een relatie hebben met degene voor wie ze zorgen: een emotionele betrokkenheid. Mantelzorgers zorgen vaak vanuit vanzelfsprekendheid, gewoon omdat een naaste ziek wordt en ze het logisch vinden om zorg op zich te nemen, waar vrijwilligers bewust kiezen om een bijdrage te leveren.
Normalisatie	Aangeven van wat tot iemands normale ontwikkeling behoort en het wegnemen van eventuele zorgen van betrokkenen rondom iemand ontwikkeling.
Outreachend werken	Een methode waarbij actief ingezet wordt op het leggen van contact met de doelgroep, het onderzoeken van behoeften en het motiveren en verwijzen van de doelgroep naar vormen van hulpverlening.
OZJT	Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp in Twente, verantwoordelijk voor het inkopen van maatwerkvoorzieningen (Wmo en Jeugdwet), het verzorgen van contractbeheer en contractmanagement, het voorzien in monitoring en reflectie, het opdrachtgeverschap voor Veilig Thuis Twente. OZJT werkt in opdracht van de 14 samenwerkende gemeenten in Twente.
Participatiewet	De wet waarin de taken en verantwoordelijkheden van gemeenten en ketenpartners staan beschreven voor mensen met arbeidsvermogen die ondersteuning nodig hebben. De wet vervangt het voorgaande stelsel van Wet werk en bijstand (WWB), Wet sociale werkvoorziening (WSW) en Wajong.
Wet passend onderwijs	De wet waarin de taken en verantwoordelijkheden van scholen en ketenpartners staan beschreven voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben.
Persoonsgebonden Budget	Een pgb is een geldbedrag waarmee mensen met een beperking hun eigen zorg kunnen inkopen. Het is de tegenhanger van Zorg in Natura. Een pgb kan worden aangevraagd in de Wlz, Wmo en Zvw.
Praktijkondersteuner Jeugd-GGZ	De POH-er Jeugd-GGZ is een functie binnen het zorgaanbod van de huisarts en richt zich op het inventariseren en begeleiden van kinderen en jongeren met psychische problemen.
Preventie	Diensten die als doel hebben het welbevinden en de gezondheid van mensen te bevorderen en te beschermen.
Raad voor de Kinderbescherming	Een organisatie die de belangen behartigt van minderjarigen die dat nodig hebben en die de kinderrechtter adviseert, bijvoorbeeld bij verzoeken om ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing.
Regisseur	Een persoon die er namens de gemeente voor zorgt dat in huishoudens waarin meerdere problemen spelen op meerdere leefgebieden, de zorg en ondersteuning zoveel mogelijk in samenhang wordt vormgegeven.
RMC	De Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten, van toepassing op alle jongeren tot de leeftijd van 23 jaar die van school gaan zonder startkwalificatie.
RZA	De Regeling Zorg Asielzoekers regelt de aanspraak op vergoeding van zorg voor asielzoekers.
Samen14	De samenwerking tussen de 14 gemeenten in Twente, waarin op basis van gelijkwaardigheid nieuwe beleidsontwikkeling voor het sociaal domein wordt voorbereid.
Sociaal domein	Alle inspanningen die de gemeente verricht rond jeugd, zorg en werk, op basis van de Wmo, de Jeugdwet en de Participatiewet. In dit beleidsplan wordt soms alleen de Wmo en de Jeugdwet bedoeld. In de brede zin van het woord vallen hier ook aanverwante taken onder, zoals handhaving bij leerplicht, het voorkomen van vroegtijdig schoolverlaten, de reguliere en bijzondere bijstand en de (jeugd)gezondheidszorg.
Transformatie	Het realiseren van de beoogde inhoudelijke effecten van de stelselwijziging, namelijk snellere, betere, effectievere en integrale zorg en ondersteuning.
Transitie	De overdracht van taken en verantwoordelijkheden van het Rijk en de Provincies naar de gemeenten.
Veilig Thuis Twente	Het regionale advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling, waar inwoners en

Begrip	Definitie
	professionals terecht kunnen voor advies, informatie, ondersteuning en het doen van een melding.
Veiligheidshuis	Veiligheidshuizen zijn netwerksamenwerkingsverbanden, die partners uit de strafrechtketen, de zorgketen, gemeentelijke partners en bestuur verbinden in de aanpak van complexe problematiek op het gebied van overlast, kindermishandeling, huiselijk geweld en criminaliteit.
Vindplaatsgericht werken	Daar werken waar inwoners met een ondersteuningsbehoefte zijn of komen, zodat contact gelegd kan worden.
Voorliggende voorziening	Een voorliggende voorziening houdt in dat er, alvorens er een recht bestaat op een wettelijke regeling, een recht is op een andere regeling.
Vroegsignalering	Het waarnemen door een beroepskracht, vrijwilliger of mantelzorger van veranderingen, problemen of wensen bij inwoners. Degene die het signaal opvangt moet overwegen om wel of niet zelf tot actie over te gaan of anderen tot actie aan te zetten, zodat inwoner de zorg of ondersteuning ontvangt die nodig of gewenst is.
VSV	Voortijdig schoolverlaters zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo of vwo diploma of minimaal een mbo-2 diploma.
Wet Langdurige zorg	De wet die zware, intensieve zorg regelt voor kwetsbare ouderen, mensen met een handicap en mensen met een psychische aandoening die 24 uur per dag toezicht nodig hebben. De Wlz is de opvolger van de AWBZ en wordt uitgevoerd door Wlz-uitvoerders (veelal regionaal werkende zorgkantoren).
Wet maatschappelijke ondersteuning	De wet die de gemeentelijke ondersteuning regelt op het gebied van zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen en opvang.
Wet publieke gezondheid	De wet die de organisatie van de openbare gezondheidszorg en de bestrijding van infectieziektecrises regelt.
Wijkgericht/gebiedsgericht werken	Een aanpak die als doel heeft om zorg- en ondersteuning lokaal en in samenhang te organiseren.
Zelfredzaamheid	Het vermogen van mensen om zichzelf te redden met zo min mogelijk professionele ondersteuning en zorg.
Zorg in Natura	Bij ZIN krijgt een inwoner zorg of ondersteuning van een aanbieder die een contract heeft met de gemeente.
Zorgverzekeringswet	Die wet die regelt dat iedereen die in Nederland woont, een basisverzekering moet afsluiten tegen ziektekosten. De Zorgverzekeringswet wordt uitgevoerd door Zorgverzekeraars.

Bronvermelding

De onderstaande documenten zijn gebruikt bij de totstandkoming van dit beleidsplan.

- Beleidsakkoord 2014-2018 'Samen-Werken, #voorelkaar'
- Beleidsplan Wmo 2015-2016 'Klaar voor de nieuwe start'
- Jeugdwet en memorie van toelichting
- Koersdocument integrale inkoop Jeugdhulp en Wmo
- Koersdocument transformatie in het sociaal domein
- Monitor Sociaal Domein Twente
- Twentse Gezondheidsverkenning GGD Twente
- Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (Trb. 2007, 169)
- Voortgangsnotitie integrale inkoop Jeugdhulp en Wmo
- Waarstaatjegemeente.nl
- Werken aan Transformatie in het sociaal domein in Twente
- Wmo en memorie van toelichting

Bijlage 1 Algemene en maatwerkvoorzieningen in de Wmo en Jeugdwet

In deze bijlage wordt een opsomming gegeven van de algemene en maatwerkvoorzieningen in de Wmo en Jeugdwet in de gemeente Rijssen-Holten. Het gaat om voorzieningen en om de organisaties die deze voorzieningen aanbieden. De rol van de gemeente Rijssen-Holten verschilt per voorziening: de gemeente kan opdrachtgever of subsidieverstrekker zijn.

Algemene voorzieningen zijn toegankelijk voor alle inwoners, eventueel door de inzet van een kortingsregeling voor lagere inkomens. Daarnaast kunnen minima jaarlijks een budget maatschappelijke participatie aanvragen. (Betreft een bedrag van € 110,- per jaar.) De besteding van dit budget is vrij.

Algemene voorzieningen in de Wmo en de Jeugdwet

Telefonische en/of elektronische hulpdienst

De gemeente zorgt ervoor dat een telefonisch en/of elektronisch anoniem luisterend oor en advies voor de inwoners beschikbaar is. Deze hulp op afstand wordt in de gemeente Rijssen-Holten op moment van schrijven door Sensoor geleverd. Over de toekomst moet nog een besluit worden genomen.

Veilig Thuis Twente

Sinds 1 januari 2015 is er Veilig Thuis Twente (VVT). De voormalige Steunpunten Huiselijk Geweld (SHG) en Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) zijn hiermee vervallen. VTT werkt onder opdrachtgeverschap van OZJT. Veilig Thuis Twente adviseert, onderzoekt, doorbreekt onveilige situaties en leidt toe naar hulpverlening in wijk-/sociale teams. Het expertteam van VTT adviseert professionals van gemeenten over jeugdzorg en het crisisteam komt 24 uur per dag in crisissituaties in actie om de veiligheid te waarborgen. We zetten in op de verdere regionale doorontwikkeling van VTT en optimalisatie van de samenwerking met de lokale toegang.

Inloop GGz

Deze inlooppunt is bedoeld voor mensen met een langdurige psychische stoornis en daarmee samenhangende beperkingen (zoals beperkte sociale redzaamheid). De inlooppunt wordt beschouwd als de meest laagdrempelige functie in het kader van dag- en arbeidsmatige activiteiten.

Cliëntondersteuning

Inwoners zijn niet altijd in staat hun ondersteuningsvraag te formuleren. Het stelsel van zorg en welzijn kan voor kwetsbare mensen ingewikkeld zijn. Om de regie van inwoners te versterken is cliëntondersteuning een belangrijk instrument. Gemeenten hebben de opdracht onafhankelijke cliëntondersteuning te bieden, voor het hele sociale domein waarvoor de gemeente verantwoordelijk is. VraagRaak Rijssen-Holten verzorgt namens de gemeente de onafhankelijke cliëntondersteuning. Dit is een samenwerking tussen ViaVie Welzijn, Maatschappelijk Werk Noord West Twente en MEE IJsseloevers.

Huishoudelijke ondersteuning

Met ingang van 2018 geven we huishoudelijke ondersteuning vorm door middel van een algemene voorziening. We gebruiken deze ervaring, waarin we een maatwerkvoorziening omvormen naar een algemene voorziening, als input voor mogelijke andere omvormingstrajecten van maatwerkvoorzieningen naar algemene voorzieningen.

Vervoer

Zowel vanuit de Jeugdwet als de Wmo2015 is de gemeente verantwoordelijk voor het bieden van een vervoersvoorziening voor jeugdigen en volwassenen wanneer sprake is van medische noodzaak, een beperking in de

zelfredzaamheid, of een beperking in de mogelijkheid tot participatie. Met ingang van 2018 wordt deze voorziening in Rijssen-Holten op een andere wijze vormgegeven.

Maatschappelijk Werk Noord West Twente

Het Algemeen Maatschappelijk Werk (Amw) in de gemeente Rijssen-Holten is onderdeel van de regionale stichting Maatschappelijk Werk Noord West Twente. Deze Stichting is per 1-1-2014 een bestuurlijke fusie aangegaan met Scoop, de brede welzijnsorganisatie in de gemeente Almelo. Daarmee worden (nog) meer dwarsverbanden gelegd tussen Amw en welzijn. Ook verzorgt het Amw de coördinatie van het meldpunt Bemoeizorg en Advies. De lokale verbinding in Rijssen-Holten is gerealiseerd doordat professionals van Maatschappelijk Werk Noord West Twente deel uit maken van het team VraagRaak Rijssen-Holten.

Welzijnswerk

Stichting ViaVie Welzijn is per 1-1-2014 de brede welzijnsorganisatie in Rijssen-Holten. Binnen deze stichting zijn, naast ouderenwerk en peuterwerk, ook het servicepunt vrijwilligerswerk, vluchtelingenwerk, jongerenwerk en het taalpunt voor laaggeletterden ondergebracht. Daarnaast is de stichting actief betrokken bij de verdere opzet van het wijkgericht werken. De stichting voert in enkele wijken projecten uit. ViaVie organiseert ook de ondersteuning van het vrijwilligerswerk. Het ServicePunt Vrijwilligerswerk Rijssen-Holten bemiddelt tussen vraag en aanbod van vrijwilligerswerk en ondersteunt alle vrijwilligersorganisaties met raad en daad.

Jeugd- en jongerenwerk

In de gemeente Rijssen-Holten worden meerdere organisaties gesubsidieerd voor het bieden van jeugd- en jongerenwerk. Het gaat om de volgende organisaties:

- Stichting Rooms-Katholiek Jeugdwerk het Honk.
- Protestants Christelijke Stichting De Fakkeldrager.
- Stichting Specifiek Jongerenwerk Pand 11.
- Protestantse Stichting Jeugdwerk Hervormde Gemeente Rijssen.
- Stichting ViaVie Welzijn.

De doelstellingen, visies en activiteiten van deze organisaties verschillen. Pand 11 werkt veel met risicojongeren in de gemeente Rijssen-Holten. Stichting ViaVie Welzijn is een brede welzijnsorganisatie. De andere organisaties hebben een natuurlijke binding met de kerken waaruit zij voortgekomen zijn, maar zijn wel algemeen toegankelijk. Het Honk werkt alleen met vrijwilligers, de andere organisaties hebben (een) beroepskracht(en) in dienst, al dan niet ondersteund door vrijwilligers. De Protestant Christelijke Stichting De Fakkeldrager en de Protestantse Stichting Jeugdwerk Hervormde Gemeente Rijssen maken op het moment van schrijven gebruik van diensten van dezelfde jongerenwerker. Ook is een straathoekwerker actief, die organisatie-overstijgend werkt.

Informele Zorg

In Rijssen-Holten bieden diverse organisaties mantelzorgondersteuning en vrijwilligerszorg. In onze gemeente wordt door veel organisaties informele zorg geboden:

Stichting Mantelzorghulp Rijssen

Deze stichting werkt vanuit een Protestants-Christelijke achtergrond, maar biedt hulp aan alle mantelzorgers in Rijssen, Notter en Zuna die dat nodig hebben.

Evenmens

Evenmens begeeft zich vooral op het gebied van de ondersteuning van mantelzorgers en het inzetten van geschoolde vrijwilligers in zorgsituaties. Daarnaast verlenen zij ook vrijwillige palliatieve thuiszorg en sociale innovatie (diensten op maat).

Kerken

In Rijssen en Holten zijn vele (grote) kerkgemeenschappen. In deze kerkgemeenschappen wordt pastoraal en diaconaal naar elkaar omgezien. Pastorale ondersteuning betreft het bieden van geestelijke begeleiding in alle levensfasen. Diaconale ondersteuning betreft (tijdelijke) financiële ondersteuning voor kerkleden. Op deze wijze wordt in kerkgemeenschappen nauw omgezien naar elkaar. Enkele kerkgemeenschappen hebben specifieke vrijwilligers die ondersteuning bieden in mantelzorgsituaties.

Alzheimercafé/Alzheimerhuiskamer

Het Alzheimer Café is een periodieke informele bijeenkomst voor mensen met dementie, hun naasten en belangstellenden. De bijeenkomsten starten meestal met een inleiding door een deskundige of de vertoning van een film, waarna de bezoekers ideeën, informatie en ervaringen kunnen uitwisselen.

Zonnebloem Rijssen-Holten

Stichting De Zonnebloem richt zich op langdurig lichamelijk zieken, lichamelijk beperkten en hulpbehoevende ouderen. De Zonnebloem organiseert verschillende activiteiten, waaronder dagtochten en aangepaste vakanties. Het doel is voorkomen dat deze mensen in een sociaal isolement terechtkomen.

Rode Kruis Rijssen-Holten, telefooncirkels

Het Rode Kruis heeft in Rijssen-Holten telefooncirkels opgericht. Vrijwilligers hebben dagelijks telefonisch contact met alleenstaanden. Daarmee wordt aan deze alleenstaanden een stuk een luisterend oor geboden.

Stichting Terminale Thuiszorg

De Stichting Terminale Thuiszorg verzorgt waak- en oppasdiensten bij ernstig zieken in hun laatste levensfase. Deze hulp wordt overdag en 's nachts geboden door geschoolde vrijwilligers en is ondersteunend en aanvullend op zorg van familie en kennissen.

Stichting Hospice De Reggestroom

Hospice De Reggestroom is een zogenaamde 'low-care' voorziening en biedt terminale zorg voor maximaal vier gasten met hun naasten. Het werkgebied van het hospice is Wierden, Rijssen en Enter en omgeving.

Stichting voedselbank West Twente

Deze stichting, die als particulier initiatief in de loop van 2013 is opgericht, heeft tot doel om voedselpakketten te verstrekken aan mensen die onder een bepaald besteedbaar inkomen per maand uitkomen.

Vormen van jeugdhulp

De volgende vormen van jeugdhulp zijn vrij toegankelijk: informatie en opvoedadvies (Loes), preventieve opvoed- en opgroeiondersteuning individueel (kortdurende pedagogische gezinsondersteuning, thuisbegeleiding, maatjes- en mentoringtrajecten, mantelzorgondersteuning, begeleiding van thuisloze jongeren, preventieve begeleiding van kinderen van gescheiden ouders), preventieve opvoed- en opgroeiondersteuning groepsgewijs (cursusaanbod, algemeen preventief en selectief preventief), lichte opvoed- en opgroeiondersteuningsactiviteiten in de wijk, kortdurende opvoed- en opgroeiondersteuning, cliëntondersteuning van jeugdigen met een beperking.

Maatwerkvoorzieningen in de Wmo en Jeugdwet

Ondersteuning Zelfstandig Leven

Deze ondersteuning is er voor inwoners die in staat zijn om zelfstandig te wonen, maar begeleiding nodig hebben op bepaalde leefgebieden.

Ondersteuning maatschappelijke deelname

Ondersteuning maatschappelijke deelname is gericht op een zinvolle besteding van de dag.

Bij deze maatwerkvoorziening is nadrukkelijk sprake van een relatie met de participatiewet. Het onderscheid tussen dagbesteding en arbeidsmatige inzet is voor de inwoner niet relevant: wel de mogelijkheden om dit dichtbij huis in te kunnen vullen.

Logeeropvang

Logeeropvang is een vorm van respijtzorg, die bedoeld is om mantelzorgers/ gezinnen te ontlasten bij in de zorg en ondersteuning voor hun naasten. Het gebruik van logeeropvang fluctueert, waardoor het lastig is een constante bezettingsgraad te realiseren. Gezien de taakstelling van de gemeenten, zoals het inzetten op (versterking van) de eigen kracht van inwoners en het inzetten op (versterking van) informele zorg, is het van belang dat voldoende logeeropvang beschikbaar is en blijft in Twente. Alle 14 gemeenten in Twente werken samen bij het realiseren van voldoende aanbod aan logeeropvang.

Vormen van jeugdhulp

De volgende vormen van jeugdhulp zijn niet vrij-toegankelijk: Specialistische jeugdzorg voor 0 – 18 jaar (individuele behandeling, individuele dagbehandeling, onderwijs- en zorgarrangementen, onderwijs- en arbeidstoeleiding, echtscheidingsproblematiek), specialistische jeugdzorg 16 – 27 jaar (individuele begeleiding en individuele behandeling), specialistische jeugdzorg intramuraal (diagnostiek, deeltijdbehandeling, 24-uursbehandeling, begeleiding zelfstandig wonen, verblijf in een gezinshuis, verblijf in een woongroep), jeugd-ggz (diagnostiek, generalistische basis-ggz, specialistische ggz), enkelvoudige ernstige dyslexiezorg (diagnostiek en behandeling), pleegzorg, specialistische dagbehandeling en persoonlijke verzorging van jeugd met een lichamelijke, verstandelijke of zintuiglijke beperking.

Beschermd Wonen

Beschermd Wonen is ondergebracht bij de centrumgemeente Maatschappelijke Opvang Almelo.

Zintuiglijk beperkten

Bij de ondersteuning aan mensen met een zintuiglijke beperking, waaronder de doventolk in de leefsituatie, gaat het om specifieke ondersteuning. Ondersteuning waarvoor geldt dat er een gering aantal cliënten gebruik van maakt, er een beperkt aantal aanbieders voor is en de inhoud van het aanbod zeer specialistisch is. Daarom heeft de VNG in afstemming met het ministerie van VWS landelijke inkoopafspraken gemaakt voor deze specialistische ondersteuning van mensen met een zintuiglijke beperking.

Inkomensondersteuning: meerkosten voor chronisch zieken en gehandicapten

De gemeente biedt samen met Menzis, Univé en Salland Zorgverzekeringen een collectieve zorgverzekering aan voor haar inwoners met een laag inkomen. Deze dekking is uitgebreid met extra vergoedingen voor kosten zoals bijvoorbeeld brillen, fysiotherapie of de tandarts. De verzekeraar geeft hierbij korting en de gemeente betaalt een deel van de premie.